

12

december
2009

cena 0,19 euro (6 Sk)

Staroturiansky

Vianočná zabíjačka v minulom roku. Foto J.M.

Čas Vianoc...

Už od konca októbra fúkajú viac na naše peňaženky ako na naše city. S pribúdajúcim časom stále menej a menej odolávame tlaku reklám, akcií, zliav a iných, často klamlivých ťahov obchodníkov. Čože, veď nejde o život... Ide „iba“ o peniaze. Ale tie nie sú tým pravým symbolom tohto zázračného času. Aspoň pre absolútnu väčšinu tých, ktorí sa na Vianoce úprimne tešia. (Hoci všetci vieme, že bez peňazí je to oveľa ťažšie...)

Ten naozajstný čas Vianoc je tu! A ten fúkajú na naše srdcia. Žiadne neodolá a všetci sme tomu radi - bez rozdielu veku, pohlavia, povolania, zmysľania. Zarezonuje krásou, zvláštnosťou, jedinečnosťou a neopakovateľnosťou chvíle. Šťastie, zdravie, rodina, láska, pokoj, pohoda - to sú najfrekvencovanejšie slová týchto dní. Obdarovávame sa navzájom a každý darček, hodný tohto času, určite poteší. Iba niekedy riešime vlastný problém medzi dvoma pocitmi - darovať a byť obdarovaný - ktorý je príjemnejší...? A to je dobre. Bodaj by sme mali iba takéto problémy.

Príjemný, nádherný vianočný čas, priatelia! A pre darcov i obdarovaných veľa darčiekov, na ktorých obstaranie nepotrebuje ani cent. Veď dobré zdravie, pevné priateľstvo a úprimnú lásku nekúpite ani v tom najväčšom supermarkete!

Krásne biele, pokojné a šťastné Vianoce všetkým... J. M.

Krásne Vianoce svojim čitateľom, dopisovateľom a spolupracovníkom žela redakčná rada Staroturianskeho spravodajcu

Z OBSAHU:

- Voľby do TSK
- O zimnej údržbe
- Prvý činziak sa zatepluje...
- Podujatia v našich školách a CVČ
- Zabudnuté osudy staroturianskych škôl - 1. časť
- Kultúra, šport, matrika...

DK Javorina a mesto Stará Turá
Vás srdečne pozývajú na Námestie
slobody v Starej Turej
11. a 12.12.2009

6. vianočný trh

spojený so sobotnou zabíjačkou

POZVÁNKA

- 5. december - Víťanie Zimy, 15.00 h, Námestie slobody
- 6. december - Benefičný koncert Nadácie ŽIVOT, 15.00 h, DK Javorina
- 11.- 12. december - 6. vianočný trh, Námestie slobody
- 15. december - Koncert DH Mistřínanka, 19.00 h, DK Javorina
- 26. december - Štefanský výstup na Javorinu, KST Stará Turá
- 31. december - Stretnutie na Javorine
- 31. december - Víťame nový rok 2010, 23. 30 Námestie slobody

Pod'akovania

Milí Staroturanci, milí kopaničiari,

chcem sa prostredníctvom nášho mestského spravodajcu poďakovať všetkým Vám, ktorí ste si v sobotu 14. novembra našli čas a prišli voliť svojich zástupcov v regionálnych voľbách, ktoré sú inak štatisticky považované za voľby s najnižšou účasťou verejnosti. Osobitne chcem poďakovať za podporu, ktorú ste mi prejavili ako kandidátovi na poslanca Trenčianskeho samosprávneho kraja. Počet hlasov, ktoré som dosiahol v rámci volebného obvodu Nové Mesto nad Váhom sú pre mňa veľkým záväzkom a výzvou zároveň, ktoré chcem v plnej miere využiť a byť aktívnym poslancom pre všetkých občanov, teda i pre tých, ktorí preferovali iných kandidátov, či pre tých, ktorí mi vyslovene nepriali.

Juraj Gavač

Milí spoluobčania,

ďakujem všetkým, ktorí ste prišli v sobotu 14. novembra 2009 k volebným urnám. Počet hlasov, ktoré som získala, je pre mňa nielen príjemným potešením, ale aj obrovským záväzkom. Chcem ubezpečiť občanov mesta Stará Turá i celého okresu Nové Mesto nad Váhom, že vynaložím všetky sily, skúsenosti i odbornosť na to, aby i v dnešnej neľahkej ekonomickej a sociálnej situácii naše mesto, náš okres i náš kraj napredovali.

Úprimne ďakujem!

Halinárová

Malá spomienka na veľké výročie

Tak by sa dalo nazvať podujatie, ktoré od októbra 2002 organizujú zástupcovia samospráv miest a obcí spod Veľkej Javoriny z oboch strán hranice, ktorí zároveň tvoria prípravný výbor Slávností bratstva Čechov a Slovákov na Javorine. Aj tohtoročné 91. výročie vzniku ČSR si účastníci podujatia už tradične pripomenuli veľikánov oboch národov - T. G. Masaryka a gen. M. R. Štefánika návštevou pamätných miest s týmito osobami spojených a miest, ktoré s týmto výročím súvisia - pamätníkov obetiam 1. svetovej vojny a to na českej a slovenskej strane hranice. V našom meste účastníci podujatia položili kyticu kvetov k pamätníku obetiam 1. svetovej vojny. Na tabuliach pamätníka je vyrytých 191 mien obyvateľov Starej Turaj, ktorí sa z bojků tejto vojny už nikdy nevrátili...

Ján Miklaš

Volebná komisia Trenčianskeho samosprávneho kraja

UVEREJNENIE VÝSLEDKOV

volieb do zastupiteľstva a volieb predsedu Trenčianskeho samosprávneho kraja

Podľa § 43 zákona č. 303/2001 Z.z. o voľbách do orgánov samosprávnych krajov a o doplnení Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov uverejňuje volebná komisia Trenčianskeho samosprávneho kraja výsledky volieb do zastupiteľstva a volieb predsedu Trenčianskeho samosprávneho kraja, ktoré sa konali 14. novembra 2009.

A. Do Zastupiteľstva Trenčianskeho samosprávneho kraja boli zvolení:
Volebný obvod
meno a priezvisko
Skratka politickej strany alebo nezávislý kandidát

Bánovce nad Bebravou

Ing. Zuzana Máčeková
Ing. Richard Makýš
Mgr. Peter Bulík

NEKA
SMER-SD, LS-HZDS
SMER-SD, LS-HZDS

Ilava

MUDr. Viliam Cíbik, PhD.
Mgr. Eva Bočincová
MUDr. Miroslav Staník
Ing. Juraj Hort
Bc. Rastislav Čepák

NEKA
SDKÚ-DS, KDH
NEKA
SDKÚ-DS, KDH
SMER-SD, LS-HZDS

Myjava

MUDr. Henrich Gašparík, PhD.
Pavel Halabráň

SMER-SD, LS-HZDS
NEKA

Nové Mesto nad Váhom

Ing. Jozef Trstenský
Ing. Anna Halinárová
Bc. Dušan Bublavý
Ing. Juraj Gavač
MUDr. Norman Ehsan

SMER-SD, LS-HZDS
SMER-SD, LS-HZDS
SMER-SD, LS-HZDS
SDKÚ-DS, KD
SMER-SD, LS-HZDS

Partizánske

PaedDr. Jozef Božík, PhD.
Ing. Iveta Randziaková
Mgr. Slavka Súlovská
PhDr. Mária Janíková

SMER-SD, LS-HZDS
SMER-SD, LS-HZDS
SDKÚ-DS, KDH
SMER-SD, LS-HZDS

Považská Bystrica

PhDr. PaedDr. Karol Janas, PhD.
Ing. Táňa Kňazková
Ing. Viera Zboranová
Ing. Pavol Jurčík, PhD.
MUDr. Miroslav Adame

SMER-SD, LS-HZDS
NEKA
NEKA
NEKA
NEKA

Prievidza

JUDr. Katarína Macháčková
RSDr. Ján Cipov
PaedDr. Štefan Gaman
Ing. Vojtech Čičmanec
Ing. Mgr. Jozef Stopka
František Tám
MUDr. Ladislav Gerlich, MPH
Štefan Mjartan
PaedDr. Eleonóra Porubcová
Ing. Milan Dérer

NEKA
SMER-SD, LS-HZDS
SMER-SD, LS-HZDS
SMER-SD, LS-HZDS
SMER-SD, LS-HZDS
SMER-SD, LS-HZDS
NEKA
SMER-SD, LS-HZDS
SDKÚ-DS, KDH
SDKÚ-DS, KDH

Púchov

Mgr. Miloš Pagáč
Ing. Milan Panáček
Ing. Ľuboš Savara

SMER-SD, LS-HZDS
SMER-SD, LS-HZDS
SMER-SD, LS-HZDS

Trenčín

PhDr. Marián Kvasnička
Ing. Milan Berec
JUDr. Ján Kanaba
Ing. Jozef Habáňnik, PhD.
JUDr. Anna Vitteková
Mgr. Ladislav Pavlík
Ing. Ján Krátky
Dr. Ing. Pavol Krištof

SDKÚ-DS, KDH
SMER-SD, LS-HZDS
SMER-SD, LS-HZDS
SMER-SD, LS-HZDS
SMER-SD, LS-HZDS
SMER-SD, LS-HZDS
SDKÚ-DS, KDH
SMER-SD, LS-HZDS

Podľa zistených výsledkov volieb predsedu samosprávneho kraja nezískal v prvom kole ani jeden z kandidátov nadpolovičnú väčšinu platných hlasov. Vzhľadom na výsledky volieb sa 28. novembra 2009 koná druhé kolo volieb predsedu. Do druhého kola postupujú:

MUDr. Pavol Sedláček, MPH.
Mgr. Martin Fedor, MEcon.Sc.

SMER-SD, LS-HZDS
SDKÚ-DS, KDH, SaS, OKS

zdroj - www.tsk.sk

Prijemné prežitie vianocných sviatkov, veľa šťastia, zdravia, lásky, pokoja všetkým vám, milí čitatelia a spoluobčania

Ing. Anna Halinárová, primátorka mesta

Zimná údržba ciest a chodníkov

Medzi hlavné činnosti TECHNICKÝCH SLUŽIEB počas zimného obdobia patrí vykonávanie zimnej údržby (ZÚ) miestnych komunikácií (MK).

Vzhľadom k tomu, že udržiavame okolo 90 km miestnych komunikácií je to práca veľmi náročná. Vždy sa snažíme o čo najrýchlejšie odpratanie snehu najmä z lokalít, kde by sneh znemožnil alebo obmedzil plynulý chod bežných povinností občanov.

Z predchádzajúcich rokov vieme, že pri zimnej údržbe je najdôležitejšia vzájomná spolupráca medzi TECHNICKÝMI SLUŽBAMI a všetkými občanmi i podnikateľmi. Či už pri samotnom odpratávaní snehu z príľahlých chodníkov, či prístupových cestičiek medzi chodníkmi a cestou, ale tiež aj spolupráca vo forme tolerantnosti a trpezlivosti.

Stáva sa, najmä pri väčšom objeme snehu, že niektoré priechody, ktoré už boli práce odhrnuté sa znovu pri opätovnom prehrňaní zahrnú. Nikdy to nie je naschvál, ale práve v týchto prípadoch je potrebné porozumenie medzi nami „cestármi“ a občanmi.

Chceme tu tiež, ako každoročne, uviesť aj rozpis ciest, na ktorých vykonávame údržbu my a ktoré má v správe Slovenská správa ciest.

Medzi štátne cesty patrí: Husitská, Mýtna, SNP, Dibrova, Ul. 8.apríla, Družstevná, Topolecká a Súš po autobusový oboč. Zimnú údržbu na týchto komunikáciách bude zabezpečovať Slovenská správa ciest.

Miestne komunikácie, ktoré udržiava TECHNOTUR uvádzame podľa poradia dôležitosti a to:

1) Linka SAD Stará Turá – Černochovej vrch po oboč autobusu, Poliklinika, Požiarňa zbrojnica, Železničná stanica, Hurbanova ul.

2) Autobusové nádražie, Štefánikova ul., Jiráskova ul., Úradníčkova, Námestie slobody, Stred III, Ul. kozmonautov, Kujano-

vec, Ul. športová, Ul. Štúrova, Ul. Němcovej, Ul. Uhrova, sídlisko nad Chiranou, Ul. Lipova

3) Drgoňova dolina, Durcova dolina, Dubník II, u Vankov, u Čubanák, u Ťažkých

4) Dúbrava, Horná Topolecká, Hlavina, Gašová, u Klimáčkov

5) Trávniky, u Samkov, Horný Súš, Lazy, Brezovka, Kulictech Járky, Hrachovská

6) U Mikulcov, Pod Dubom, u Škriekov, u Dornákov, Jazviny, Podlipovec, Pápaň – u Krúpov, Nemcova dolina, Bielčíkova dolina

7) Autocamping, Dubník I.

V prípade nutnosti môžete nahlásiť nevyhnutnosť zimnej údržby ciest a chodníkov na tel.č. - stála služba: 776 32 15

Pri potrebe údržby štátnych ciest volajte na tel. č. 771 22 81

Súbežne s údržbou MK vykonávame každoročne i údržbu verejných priestranstiev, cintorínov a tiež i chodníkov v tých miestach, kde sa dostaneme s našou technikou, čím veľakrát uľahčujeme prácu všetkým občanom.

Zároveň by sme chceli pripomenúť všetkým občanom i podnikateľským subjektom:

Udržiavať čistotu chodníkov pred domami a teda i odpratávanie snehu z príľahlých chodníkov k nehnuteľnosti je povinnosťou vlastníka nehnuteľnosti prípadne nájomcu.

Schodnosť chodníkov sú povinní udržiavať v čase prevádzkovej doby i prevádzkovatelia obchodov, služieb, hotelov, reštauračných a pohostinských zariadení, hoci nie sú vlastníkami príľahlej nehnuteľnosti. (v zmysle VZN č.7/2001)

Veríme, že spoločnými silami zvládneme i tento rok náporu snehovej nádielky.

Zároveň chceme všetkým občanom popriať pekné a hlavne pokojné Vianoce.

Ing. Vráblová, TSST

Lepšie raz vidieť... ❄️

... ako 100-krát počuť. A bolo to zrejmé aj z predvážania projektu získavania elektrickej energie zo slnečného žiarenia. Fotovoltaika - cudzie slovo, ktoré sa stále viac a viac dostáva do nášho podvedomia. Je to proces, ktorým sa zo slnečného žiarenia priamo získava elektrická energia. Tajomstvo fyzikálno-chemických procesov je ukryté v malých modrých doštičkách, poskladaných do vzájomne prepojitelných panelov.

Stredná odborná škola v Starej Turej predviedla vo štvrtok 29.10.2009 pilotný projekt v tomto meste a okolí. V spolupráci s nemeckou spoločnosťou DBU a OZ Alterna predviedli praktickú ukážku takéhoto využitia slnečnej energie- 7 fotovoltaických panelov na streche školy, každý s výkonom 175 W, už tretí týždeň dodáva el. energiu získanú zo Slnka. Nejedná sa o žiadny príkon, ktorý by mohol výrazne ovplyvniť spotrebu energie na škole. Je to funkčný model, praktická

ukážka, ktorá slúži na vzdelávanie študentov- budúcich odborníkov v tejto určite perspektívnej oblasti. Bude slúžiť však aj na vzdelávanie učiteľov na základnej škole, pretože nastáva čas, kedy sa budeme musieť reálnejšie zaoberať našou energetickou budúcnosťou. To je úloha aj vzdelávanie doslova v každom veku a na každom druhu školy. Tento na pohľad malý krôčik možno raz história ocení ako významný pre prelomenie akejkoľvek konzervatívnej bariéry v oblasti využitia obnoviteľných zdrojov energií. Nemalý problém nielen pre Starú Turá, ale doslova pre celý svet. Je potešiteľné a chvályhodné, že vstupujeme do tejto reality práve v oblasti vzdelávania tých, ktorí sa tomuto problému určite nevyhnú.

Na zaujímavej ukážke sa zúčastnila okrem uvedených spoločností aj primátorka mesta Anna Halinárová, zástupcovia škôl, inštitúcií i podnikateľskej sféry.

J. Mikláš

Obnova bytového domu na Jiráskovej ulici

V našom meste sa v septembri 2009 začala realizácia projektu obnovy bytového domu na Jiráskovej ulici č. 165. Tento rozsiahly projekt začalo pripravovať 115 majiteľov bytov pod vedením povereného zástupcu Martina Ozimého v spolupráci so správcom TECHNOTUR-om

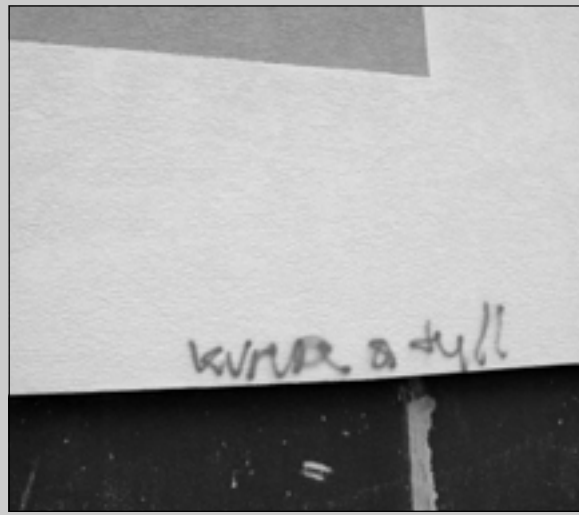
s. r.o. v júni 2008. Po príprave projektovej dokumentácie boli vymenené všetky okná, dvere, postavené zádveria, opravené zvončeky, schodišťa. V októbri 2009 po získaní úveru zo Štátneho fondu rozvoja bývania začala firma FOHAS s.r.o. zaťažovať fasádu systémom Stomix. V poslednej fáze budú kompletne zrenovované výťahy.

Majitelia bytov starostlivo dozerajú a tešia sa z toho, ako krásne a účelne bude ich dom vnovený. Zateplenie bytového domu ešte nie je dokončené a majitelia bytov už pociťujú výrazné zvýšenie teploty v spoločných priestoroch.

Do tohto projektu vložili majitelia bytov nemalé finančné prostriedky spolu 834 060 eur / 25 126 891 Sk. Z toho 209 000 eur vlastné zdroje a 625 060 eur úver zo ŠFRB. Boli preto veľmi nemilo prekvapení, keď ich ešte nedorobný dom niekto posprejavil v novembri farebnými nápismi. Na políciu bolo podané trestné oznámenie a majitelia bytov prosia každého, kto videl tohto páchatela, aby podal informácie im alebo na políciu.

Majitelia bytov Jiráskova 165, správca TECHNOTUR s.r.o.

Pavol Sedláček obhájil post župana

Doterajší predseda TSK MUDr. Pavol Sedláček, MPH bol v druhom kole regionálnych volieb znovu zvolený za trenčianskeho župana. Získal 45 613 platných hlasov, kým jeho protikandidát Martin Fedor len 31 588 hlasov. Celkovo sa v kraji na druhom kole volieb zúčastnilo 15.77 % oprávnených voličov.

zdroj: www.tsk.sk

Novinky zo základnej školy

Tretí mesiac školského roka 2009/2010 ubehol rýchlo ako blesk. Mám pocit, že sme tento školský rok ešte len začali a už budeme hodnotiť výchovno- vyučovacie výsledky prvého štvrťroka. Vzhľadom k tomu, že pedagogická rada bude až po uzávierke decembrového čísla, budem vás o nich informovať v budúcom čísle.

Na začiatku tohto mesiaca sa žiaci 4. ročníka zúčastnili na exkurzii v planetáriu Hlohovec. Táto exkurzia, ktorú organizujeme každoročne, je u detí obľúbená.

12.11. sa žiaci 1. stupňa zúčastnili filmového predstavenia v DK Javorina. Videli veselý film Doba ľadová 3. Tento film sme objednali hlavne preto, lebo na zapltenie tohto predstavenia mohli použiť kultúrne poukazy, ktorých platnosť končila 15.11. 09. Učteli prírodopisu pripravili pre svojich žiakov besedy s lesníkom a včelárom. Aj prednášky MsP sa uskutočnili v naplánovanom termíne. Táto aktivita mestskej polície je určená žiakom 5. ročníka. Prednášky majú naozaj dobrú úroveň a sú prínosom pre deti.

V týždni od 16. do 20. 11. do školy prišiel lektor z Anglicka, ktorý viedol intenzívny kurz pre žiakov 5. a 6. ročníka. Deti, ktoré sa do tohto kurzu prihlásili, sa celé dopoludnia venovali konverzácii v anglickom jazyku. Podľa ich reakcií usudzujem, že hodiny prežité s mladým lektorom boli veselé, deti sa dobre cítili, veľa sa naučili. Ich lektor bol spokojný s disciplínou aj s aktivitou. Jednoducho spokojnosť bola na oboch stranách a to je práve to, o čo nám išlo. V tomto mesiaci, kedy intenzívne uvažujeme o tom, čím obdarujeme svojich blízkych na Vianoce, sme usporiadali v škole výstavu kníh. Veď kniha je odjakživa darčekom, ktorým nič nepokazíte. Naopak, v niektorých rodinách tento náš tichý spoločník pod vianočným stromčekom nikdy nesmie chýbať. Všetci vieme, že knihy z nášho života čoraz viac vytlačujú počítače, hoci podľa mňa ich žiadna technika nemôže plnohodnotne nahradiť. To, že si deti objednali knihy za viac ako 1000 eur znamená, že knihy predsa len patria do okruhu ich záujmov a to je dobre.

Našich žiakov informujeme o dôležitých udalostiach aj formou rozhlasových relácií. V novembri to bola relácia o chrípke a ochrane pre ňou a k výročiu 17. novembra.

45 žiakov 9. ročníka sa zúčastnilo na Burze práce v Novom Meste nad Váhom. Túto akciu každoročne organizuje Úrad práce Nové Mesto nad Váhom. V jej rámci sa propagujú stredné školy nášho regiónu.

Zo športovej činnosti by som chcela spomenúť medzitriedny turnaj vo vybíjanej, ktorý ešte prebieha a víťazstvo našich chlapcov v okresnom kole florbalu.

Potešilo nás aj 2. miesto Pavla Kováča v medzinárodnej, česko – slovenskej, literárnej súťaži Týka sa to aj teba, Zelená planéta. Blahoželáme.

Vážení čitatelia. Akcie, o ktorých som vás informovala zďaleka nie sú všetky, ktoré sme pre naše deti pripravili. Samozrejme, najväčší dôraz kladieme na kvalitu výchovno – vzdelávacieho procesu.

Keď budete čítať tento môj článok, budú na vaše dvere i srdcia klopať najkrajšie sviatky roka – Vianoce. Želám vám, aby ste ich prežili v kruhu svojich milovaných, aby oni a naopak, aby ste vy ich obdarovali tým najkrajším darom. Nestojí veľa peňazí, a predsa je veľmi vzácny. Je to porozumenie a láska, ktorá je pre každého človeka živou vodou, dávajúcou zmysel našim životom a pokoj našim dušiam.

Tak teda: Nech radosť a šťastie vládne u vás doma, nech zďaleka obchádza vás nešťastie a smola. Nech pohoda vládne za sviatočným stolom, nech láska prevláda nad nemilým slovom.

Anna Chmurová

Deti v akcii

Mesiac september i prvé dni októbra nám ponúkli nádherné počasie doplnené vôňou, farbou a sladkou chuťou jesenných plodov.

Túto ponuku sme spolu s deťmi využili na dlhé pobyty v prírode, ale i na názorné a

SENNÝ OVOČNO - ZELENINOVÝ TANIER, JABLKOVÉ NÁRAMKY, NAJVÄČŠIE JABLKO Z TIEL DETÍ A JABĽK, modelovaním a maľovaním obľúbeného ovocia a zeleniny, zhotovenie nepečeného torty, pečenej makovy - jablkovej štrúdle, po-

zmyslové spoznávanie zdravých potravín. Deti pomáhali čistiť zeleninu i ovocie, aby si mohli vyrobiť farebné jedohubky, piť šťavu zo zeleniny a ovocno-mliečne koktaily. Jazyčky detí určovali so zatvorenými očami šťavnaté plody ovocia i zeleniny.

Pozorovali, ako sa zberá zelenina a ovocie, oboznamovali sa v rôznych médiách s jedlami pripravenými z týchto surovín. K utváraniu správnych postojov o užitočnosti a škodlivosti potravín, ich pomenovaniu i triedeniu deťom pomohol „VLÁČIK PLNÝ VITAMÍNOV“.

Návyky zdravého životného štýlu spoznávali deti vďaka nášmu oteckovi, pánovi Slamkovi, ktorí púťavou formou – bábkou - FILIPOM, hrou na gitare vysvetlil deťom základy správania sa voči cudzím osobám a chorým ľuďom. Edukačnými hrami – JE-

zorovanie prierezu jablka lupou a kreslením, rozvíjalo sa u detí zmyslové vnímanie i praktické zručnosti.

Nadviazali sme na dobrý a otvorený vzťah s rodinami detí. Pripravili sme pre nich jesenné pracovné popoludnie, kde spoločne vytvárali z rôznych druhov listov s využitím farieb na textil „JESENNÉ TRICĀKA“ a z netradičných materiálov vytvorili ovocníčkov a zelenináčikov na „STROM PLNÝ VITAMÍNOV“, ktorý bude deťom pripomínať krásne chvíle prežité s rodičmi i súrodencami v

MŠ. Aby práca išla lepšie od ruky, deti stretnutie spestrili krátkym programom básní, piesní, tancov, do ktorých zapojili i svojich rodičov. Veríme, že pestrosť všetkých jesenných aktivít bude naďalej motivovať deti k správnejmu výberu potravín prosievajúcich ich zdraviu. Vysoko hodnotíme tvorivú fantáziu všetkých rodičov, ale i trepezivosť pri spolupráci s deťmi.

Za dobre upečené jablkovo - makové štrúdle ďakujeme p. kuchárkam, ktoré dokončili usilovnú prácu všetkých detí.

Nebolo treba veľa slov na to, aby deti na otázku: „Tešíte sa i na zimné pracovné popoludnie s rodičmi?“ odpovedali jednohlasne: „ÁNO“.

Anna Václavková,
Soňa Miklašová,
MŠ Stará Turá

Prevenia na základnej škole

Mestská polícia v rámci prevencie začala v roku 2000 realizovať projekt „Správaj sa normálne...“. Je to projekt, ktorý je určený pre žiakov piatych ročníkov a skladá sa z desiatich tém. Žiakom sa každý mesiac prednáša jedna téma. Témy sú zamerané na bežne vyskytujúce sa problémy našej spoločnosti.

Jednotlivé témy sú:

- PRIATELIA POLICAJTI (čo robí polícia, poznávame políciu)
- TO MUSÍŠ VEDIET (pravidlá cestnej premávky, bezpečnosť na cestách)
- KTO KRADNE, JE ZLODEJ (nebezpečné krivé chodníčky, tmavé uličky, o krádežiach)
- ODPÁL TO DO VZDUCHU (zábavná pyrotechnika, čo sa kedy môže)
- A PÓJDEŠ V TOM S NAMI (násilie

okolo nás, vandalizmus)

- KAŽDÝ JE INÝ (predsudky, diskriminácia, rasizmus, tolerancia)
- BINGO (veľké problémy spôsobené hazardnými hrami)
- ZÁKERNÁ DROGA (čo sú drogy, čo spôsobujú, závislosť a liečba)
- NA ZDRAVIE! ĎAKUJEME, RADŠEJ NIE! (alkohol a tabak, čo spôsobujú)
- SPRÁVAJ SA NORMÁLNE (bezpečné bicyklovanie).

Projekt úspešne trvá deväť rokov. Prednášky sa vedú formou dialógu. Nie je to ako bežná vyučovacia hodina. Neznámuje sa a žiaci nie sú skúšaní. Po úspešnom absolvovaní projektu, dostane každý žiak certifikát a upomienkový darček s logom projektu.

Š. Tanglmayer, MsP

Šarkaniáda

Veľká vďaka patrí Nadácii ŽIVOT za finančný príspevok pre deti a rodičov z MŠ v Starej Turej, ul. Hurbanova 142, na uskutočnenie projektu: „Šarkaniáda“. Týmto projektom sme chceli zapojiť celé rodiny do aktívnej spolupráce s MŠ, čo sa nám aj podarilo.

Dňa 8. októbra sme sa v popoludňajších hodinách v MŠ spoločne stretli, aby sme rozvíjali detskú zručnosť a kreativitu. Deti a rodičia, či starí rodičia sa s chuťou pustili do práce. Strihali, lepili, maľovali - súťažili o najkrajšieho šarkana. Práca sa deťom páčila a ochotne sa pustili do diela pod vedením svojich najbližších. Na záver sme vyhodnotili vynaložené úsilie a za vydarený výkon si sladké odmeny zaslúžili.

li všetci. Deti si spokojné niesli domov vlastnoručne vyrobených lietajúcich kamarátov. Už v areáli skúšali ich funkčnosť a veselo sa preháňali na čerstvom vzduchu. Tieto

šarkany boli len motiváciou k pripravovanej akcii.

Dňa 27. októbra sme našich šarkanov púšťali na vrchu Drahy. Všetci sme sa tešili z príjemného popoludnia v prírode. Šarkany lietali až po oblačky, deti behali, výskali, užívali si spoločné chvíle v prírode s rodičmi. Na záver sme deťom urobili radosť sladkou odmenou a rodičom príjemným stretnutím sa so svojimi známymi a kamarátmi.

I. Matejková

Čau decká, ahoj rodičia, Je pred nami zima, sneh a prázdniny a s nimi prichádza aj čas na zimnú chatu! Tentoraz sa naša chatová udalosť bude volať:

V SLNEČNEJ KRAJINE

Kristína Royová, rodáčka zo Starej Turej, napísala krásny príbeh a my si ho budeme čítať na pokračovanie celý týždeň. Okrem toho si chceme užiť sneh a chatu, ako sa len bude dať. Vezmi sane, boby, lyže, otepovačky a poď s nami. Na chate sa budeme hrať a spievať a pôjdeme aj odhaliť tajomstvo pokladu. Účastnícky poplatok: Pre registrovaných v klube Pathfinder: 70 eur. Pre neregistrovaných v klube Pathfinder: 75 eur.

Odchádzame 3. januára 2010 po obede a vrátíme sa o týždeň 10-teho okolo obeda. Celé sa to udeje vo veľkej útulnej chate neďaleko Nemšovej na českej strane v Brumlově Bylnici. Cestovné na jednu osobu bude 6 eur. Keďže je to v zahraničí, treba pamätať na to, aby deti mali cestovný pas. Pokiaľ chcete ísť, ale pas nemáte, rýchlo sa ozvite, dáme vám podstatné informácie. Posledná položka je zdravotné poistenie, ktoré ak nemáte, vám zabezpečíme grátis. Prihlasujte sa na adrese: Stano Slamka, SNP 263/21, 916 01 Stará Turá Mail: stanoslamka@gmail.com Pevná: 032 776 42 25 Mobil: 0905 763 903 Číslo bankového účtu: 261 313 37 29/1100. Zálohu 50 eur posielajte na účet alebo zloženkou spolu s príhláškou do 2. decembra.

Napište mi tam ako adresátovi odkaz: Chata+Meno. Kapacita chaty je približne 40 miest. Ak zaváhate, nemusíte sa zmestiť! Pokiaľ máte otázku, pište, volajte, kontaktujte, rozprávame sa radi. Konkrétnejšie informácie: odchody, čo si vziať, napíšeme prihlášeným. Za prípravny tím Váš všetkých zdraví

Báruch J Stano Slamka

HALLOWEEN

Ako sa už stalo v našej škole tradíciou, vždy na konci októbra pred jesennými prázdninami sa stretávame v škole, aby sme popoludne strávili inak ako obvykle - strašením.

Inak tomu nebolo ani tento rok. Len miesto sa zmenilo. Neboli sme v telocvični našej školy, ale v hoteli Lipa. Stretlo sa nás tam viac ako sto - masiek i „nemasiiek“. Pre porotu bolo naozaj ťažké vybrať, ktoré masky vyhrajú nočný pobyt v škole spojený s rozprávaním strašidelných príbehov a prechodom cez „Cestu odvahy“. Niektoré masky boli také strašidelné, že sme sa ich báli aj pri svetle.

Výborne sme sa zabávali, keď náš tanec „prerušil“ strašidelný príchod rodiny Adamsovcov. Až potom začala tá pravá halloweenska zábava. Vyjašili a vystrašili sme sa do sýtosti.

Dvadsať šťastlivcov, ktorí vyhrali pobyt v škole sa odobralo do kuchynky, kde si pripravili teplý čajik a niečo na posilnenie, aby boli schopní čeliť strašidlám, ktoré prišli pred polnocou. Veruže vyzerali strašne!!!

Ale my sme sa ne báli! Veď sme celý rok poslúchali! Dokonca sme ich ponúkli aj koláčikom.

Veľa sme toho nenaspali, takže potom ráno o 7.30, keď nás učitelia budili, sa nám veru nechcelo vstávať. Ale prekonalí sme sa, dali sme si teplý čajik a potom hajde domov do teplej postele. Mnohí z nás prespali takmer celý deň. Ale veď tak to má byť!

Touto cestou ďakujeme Hotelu Lipa za poskytnutie priestorov a občerstvenie - chutný koláčik a čaj, CVČ za rozprúdenie strašidelnej zábavy, našim učiteľom za prípravu a pomoc pri organizovaní Halloweenu a samozrejme DJ-ovi Andrejovi Bacharovi za perfektnú hudbu.

O rok do strašenia kamaráti!

Nicole Jašáková, Veronika Rumíšková, ZŠ 8.B

Majstrovstvá okresu Nové Mesto nad V. v streľbe žiakov

Dňa 13.11.2009 sa v telocvični ZŠ Stará Turá konali Majstrovstvá okresu v streľbe žiakov.

Výsledky chlapci jednotlivci

1. Kováč Pavol Stará Turá 274, 2. Moravčík Patrik Podolie 270, 3. Kostolány Marek Podolie 256, 4. Hargáš Roman Podolie 252, 5. Orgonik Simon Stará Turá 238, 6. Vančo Lukáš Podolie 238, 7. Kováč Štefan Stará Turá 230

Dievčatá

1. Klčová Kristína Stará Turá 266, 2. Toráčová Monika Podolie 248, 3. Pyšná Michaela Podolie 244, 4. Masárová Denisa Podolie 226, 5. Svatoňová Tereza Stará Turá 206

Družstvá dievčatá

1. Podolie	244 + 248 + 226 - 718
2. Stará Turá	266 + 206 + 204 - 676
3. Beckov	184 + 154 + 126 - 464

Družstvá chlapci

1. Podolie	274 + 256 + 252 - 782
2. Stará Turá	270 + 228 + 230 - 738
3. Beckov	198 + 198 + 198 - 594
4. Beckov	158 + 120 + 150 - 428
5. Horná Streda	68+ 126 + 184 - 278

Hlavný rozhodca Milata Peter A-201

Foto: Peter Milata

Úspechy tanečníkov zo ZUŠ

Končí sa rok 2009, tak by sme Vás radi informovali o našich úspešných tanečníkoch z tanečnej skupiny FREE-ZEE dance . Zúčastnili sme sa tohto roku štyroch tanečných súťaží a získali na nich 12 krásnych pohárov.

Prvá súťaž sa konala 30. mája 2009 v Senci , kde sme získali v kategórii deti malé choreografie 1. miesto za tanec BASKET GIRLS; v tej istej kategórii ale mládež sme takisto zoberali 1. miesto za tanec s názvom DRINK TEAM. Nasledovala kategória show dance deti, kde naše malé deti získali 3. miesto s tancom DOMORODCI, neskôr bodovali i mládežníci v open choreografiách s tancom MADONNA a umiestnili sa na 3. mieste.

13. júna 2009 sme sa zúčastnili na celoslovenskej súťaži v Malackách , kde sme takisto prišli domov s krásnymi pohármi . 2. miesto malé choreografie deti Basket Girls; 3. miesto show dance deti s tancom Domorodci; 3. miesto open choreografie mládež Madonna.

19. októbra 2009 nás čakala tretia súťaž v Myjave , kde sme skončili takto :3. miesto malé choreografie deti Basket Girls ; 2. miesto show dance deti Domorodci a 1. miesto show dance mládež s tancom Preklatie čiernej perly.

A posledná súťaž bola v Gbeloch 14. novembra 2009, kde tancovalo 650 tanečných skupín od 8.00 do 20.00 h a tam sme získali dve nádherné tvrdo vybojované 1. miesta. 1. miesto show dance deti Domorodci a 1. miesto show dance mládež Preklatie čiernej perly. Padali pochvaly , objatia i veľké slzy šťastia bez ohľadu na vek. Čakajú nás dlhé a náročné tréningy , kde niekoľkokrát pretečú potoky potu, ale vždy to stojí za to. Znova trénujeme nové a nové choreografie, pripravujeme sa na rôzne mestské i mimo mestské podujatia a súťaže, kde reprezentujeme ZUŠ-ku, mesto ale hlavne sami seba.

Vďaka patrí aj ľuďom, ktorí nás podporujú finančne firme Sensus Metering System; PreVak; a pánovi Romanovi Dankovi. Bez ich finančných prostriedkov a ZRPŠ by sme nemali na kostýmy a štartovné na súťažiach. Do nového roku 2010 si želáme, aby sme boli rovnako úspešní a plní tanečnej energie , pretože TO STOJÍ ZATO !

Free-zee dance – ZUŠ Stará Turá

BOLI SME NA VEČIERKU

Dňa 21.11.2009 sa konal v kaviarni DK Javorina večierok pre deti od 12-17 rokov pod názvom ZOZNÁM SA. Organizovalo ho OZ Klub prieskumník - Pathfinder. Možno si hovoríte, prečo takýto názov? Kto sa potrebuje v tomto malom mestečku zoznamovať? Mnohí sa poznáme z práce, zo školy, ale poznáme sa naozaj?

Keď sa prechádzam po meste, vidím veľa mladých ľudí, ktorí sa nudia, chodia mestom sem a tam, ako keby hľadali niečo, čo by ich naplnilo. Keď ich prestane baviť prechádzať sa vonku, tak niektorí siahnu na drogy, alebo píšú nápisy po budovách, či robia rôzne výtržníctva.

ZOZNÁM SA. Práve tento večierok bol zameraný na to, aby sa mladí ľudia tohto mesta zabavili bez alkoholu, drog a vytvorili si tiež nových kamarátov, s ktorými sa možno už stretávajú v škole alebo v meste. Hravou formou sa jeho organizátori postarali o náplň celého večera. Konali sa rôzne súťaže, tombola, nechýbalo ani občerstvenie a hlavne, atmosféra, ktorá bola moc fajn.

Veľkým prevapením večera bola hudobná skupina NICE. Jej členmi sú žiaci ZUŠ v Starej Turej a hrali poriadny bigbít. Zahrali nám štyri piesne a sľúbili, že nás jedného dňa pozvú na svoj koncert. Zatiaľ sú ukrytí pod ochranným krídlom svojej hudobnej školy, kde pravidelne navštevujú. Škola im poskytuje priestory, techniku aj nástroje, aby sa mohli rozvíjať. Vďaka za to. Všetci sme si užívali ich super hudbu. To, čo títo mladí nadšenci predviedli, sa iste všetkým páčilo. Veď nakoniec výskanie, tieskanie a radosť všetkých poslucháčov, boli toho svedectvom.

Už sa teším, že sa opäť stretne na ďalšom večierku.

Horská včielka

Z Centra voľného času Stará Turá

Čo sme zažili od polovice októbra do polovice novembra 2009

Vo štvrtok 22.10. prebehla súťaž pod názvom TEKVICPARÁDA. Deti mali možnosť do CVČ priniesť doma vyrobeného svetlonosa a uchádzať sa o titul najkrajší, najmenší a najoriginálnejší výrobok. Ocenené boli 3 práce. Víťazkou sa stala Martina Markušová z 5.B.

Jesenné prázdniny v CVČ prebiehali v znamení zábavy detí

Už v stredu 28.10. sme sa spojili so základnou školou, ktorá zorganizovala pre deti halloweenske popoludnie pre a podieľali sme sa na programe POĎTE SA KRASNE BÁT alebo HALLOWEEN V LIPE. Rodina Adamsovcov, strašidelný príbeh, vyvolávanie duchov, rôzne úlohy, súťaže a diskotéka – takto sa deti zabávali pod našou taktovkou od pol šiestej večer v prekrásne vyzdobenej kongresovej sále hotela Lipa, ktorý nám na akciu poskytol tieto lukratívne priestory.

Vo štvrtok 29.10. v dopoludňajších hodinách prebiehalo v CVČ tradičné BINGO plné súťaží a hier.

O 10.00 h sa v piatok 30.10. v CVČ stretli „počítačoví maniaci“ a začal sa II. ročník počítačových pretekov upravených áut STREET RACING SINDICATE. Chalani si vyskúšali počítačový simulátor, pričom obraz sa premietal projektorom na veľkú plochu pred nimi, čo zosilňovalo pocit skutočnej jazdy v pretekárskom aute. Povzbudzovanie, napätie, sklamanie i radosť z dosiahnutých časov – to boli hlavné body, ktoré charakterizovali piatkové dopoludnie v CVČ.

Počas celých prázdnin v popoludňajších hodinách prebiehali všetky záujmové krúžky podľa rozvrhu.

Oddelenie environmentálnych aktivít v CVČ vyhlásilo v prvom novembrovom týždni súťaž pre šikovné deti pod názvom Ovocníčkovia. Deti mali možnosť priniesť do CVČ svoje výrobky z ovocia, zeleniny, gaštanov, žaluďov atď. a uchádzať sa o titul „najkrajší ovocníček“. I. miesto získal Janko Durec z 1. C

V sobotu 7. 11. sa uskutočnilo II. kolo Spinning days, ktorého sa zúčastnilo takmer 30 cyklistov.

V piatok 13. 11. sa celkom iste potešili všetci malí i veľkí prírodovedci so záujmom o exotické zvieratá. V CVČ prebehla Beseda o jašteroch a hadoch, kde sa predstavili traja naši krásavci z CVČ – had Oskar, hadík Snejk a chameleón Chamík, a chovateľka Marie Lukačovičová priniesla ukázať deťom raritu – veľjaštera Aladára.

Na stôl sa mi dostalo i písomné poďakovanie od Martinky Markušovej, ktorá ho napísala za deti z chovateľského krúžku. Deti (a k poďakovaniu sa pridáva i celé CVČ) v ňom ďakujú dvom chovateľom - p. Lukačovičovi a p. Pribišovi za „sponzorské príspevky“ v podobe anduliek do chovateľského krúžku. Všetky vtáčky už majú svoje mená a sú potešením pre deti.

Čo pripravujeme v mesiaci december 2009?

Začiatkom mesiaca neskutočné množstvo Mikulášskych besiedok pre deti. Vystúpenia pre školy a účasť na benefičnom koncerte Nadácie Život.

V rámci Babyclubu sa v utorok 1. 12. môžu mamičky s deťmi do 3 rokov tešiť na Cvičenie s básničkami. Začiatok je o 10.30 hod.

Vo štvrtok 10. 12. je v CVČ o 15.00 hod pre deti pripravená akcia Výroba vianočných ozdôb zo slaného cesta. Záujemcovia si môžu prísť vyskúšať svoju šikovnosť a zručnosť a vyrobiť si vlastné ozdoby do svietnikov alebo na vianočný stromček.

Vo štvrtok 17. 12. sa cévečkom poniesie vôňa čečiny, pretože prebehne Aranžovanie vianočných ikebán. Začiatok je o 15.00 hod. Treba si priniesť ozdobnú sviečku.

Deň pred Vianocami - v utorok 23. 12. pozývame o 10.00 hod všetkých prázdninujúcich priaznivcov vody a vodnej zábavy do Staroturianskej plavárne, kde sa uskutoční prvý ročník súťaže 4-členných družstiev v netradičných plaveckých disciplínach pod názvom Vianočný kapor.

Štartovné: 1,- euro/člena (na vstupné)

Súťaž je určená pre chlapcov i dievčatá do 15 rokov – 4členné družstvá.

Podmienka: plavci!

Záujmové krúžky a kluby končia v tomto roku svoju činnosť v pondelok 21.12.2009 a v novom roku začíname od pondelka 4.1.2010.

Za spoluprácu a priazeň v roku 2009 ďakujú a krásne Vianoce a Šťastný nový rok želajú pracovníci CVČ Stará Turá.

ČO KEBY?!

Je tu december a Vianoce sú opäť na dosah ruky. Z našich príbytkov sa tajomne vykrádajú všakovaké vône a do príbytkov sa ešte tajomnejšie vkrádajú balíčky a tajomstvá. Všetko je tajné a zázračné.

Kedy?

Keď sú v rodine deti.

Najsťor tie maličky, ktoré sa už mesiac vo pred vypytujú, či Ježiško príde, kedy presne príde, čo asi priniesie a či už dost poslúchali na to, aby vôbec niečo priniesol.

Potom tie väčšie, ktoré už spolovice tušia, ako to s tým Ježiškom asi je, ale spolovice sú ešte v strehu: ČO KEBY?!

A potom tie najstaršie, ktoré veľmi dobre vedia, že celé Vianoce majú na svedomí mama s ocinom, no i napriek pubertálnym výkyvom väčšinou čaro vianočnej atmosféry „akože akceptujú a tolerujú“ a vo vnútri sa tešia.

A potom?

A potom Vianoce dostanú trochu inú príchuť.

Deti sú odrastené, na záranky už dávno neveria a väčšinou sú rozbehnuté po svete. Často počúvajú: „Aké Vianoce? My už sme zostali sami. Deti sú preč. Načo budem chystať?“

V duchu sa nad týmito vetami usmievam, lebo viem, že práve v tomto dome bude vždy vianočne upratané, napečené a niečo „tajne“ pripravené.

ČO KEBY?!

Keby prišiel Ježiško?

Ale nie!

Keby prišli DETI.

A s nimi Vianoce.

Želám všetkým Staroturancom, aby pri vianočnom stole celá rodina sa stretla, aby bolo kolo neho dosť lásky a dosť tepla, aby pokoj v duši rozliel sa Vám, keď zdvihnete viečka

a zbadáte tváre svojich, ktoré ožiarila sviečka.

Věra Teplíčková

POZVÁNKA NA KONCERT

V tomto predvianočnom období má už v našom kultúrnom kalendári každoročne trvalé miesto benefičné podujatie, ktoré organizuje Nadácia ŽIVOT v spolupráci so staroturianskymi školami a Domom kultúry Javorina. Prijmite v tomto čase pozvanie Nadácie ŽIVOT a DK Javorina Stará Turá na

Benefičný koncert Nadácie ŽIVOT

ktorý sa uskutoční v nedeľu 6. decembra 2009 o 15.00 hod. v DK Javorina. V programe vystúpia deti MŠ a žiaci ZŠ a ZUŠ Stará Turá. Vstupné: 1 euro.

Správna rada nadácie zároveň chce poďakovať vám všetkým - podnikateľom, fyzickým i právnickým osobám, ktorí ste v priebehu tohto roka prispeli finančnou čiastkou na konto nadácie prostredníctvom Detskej organizácie FÉNIX Stará Turá, či už formou daru alebo odviekli svoje 2 percentá daní za rok 2008 pre naše deti a mládež. Finančné prostriedky sú rozdeľované v zmysle štatútu nadácie na rôzne mimoškolské podujatia v našom meste v oblasti vzdelávania, kultúry a hlavne športu. Veľmi sa osvedčila forma malých komunitných grantov, o ktorých realizovaní sa môžete pravidelne dočítať aj v tomto mesačníku. Sme veľmi radi, že sme mohli touto formou pomôcť tým, ktorí to veľmi potrebovali a rozdelili sme sumu 14 600 euro. Ďakujeme!

Ing. Iveta Petrovičová, správkynia nadácie

Vydarené podujatie

V jedno krásne októbrové dopoludnie strávili deti z 2.C triedy veľmi príjemné dopoludnie. Mali totiž návštevu. No nie len takú obyčajnú, ale veľmi zaujímavú. Prišiel ich navštíviť LEGUÁN. Áno, dobre čítate leguán. Ozajstný, nie vypchatý, ale živý v plnej kráse a nádhere. V októbri „Mesiaci spolupráce rodičia- učítelia - detí“ nám nielen rodičia, ale aj krstní rodičia Deniska Filúsa pán a pani Pribišovci predstavili ich člena rodiny Leguána. Porozprávali nám zaujímavosti o tomto krásnom exotickom zvieratku, ako sa oň starajú, čo papá, ako mu čistia kietku atď. Zároveň odpovedali na veľké množstvo otázok malých detí, ktorých zvedavosť nemá konca. Ďakujeme im za prekrásnu živú ukážku a nezabudnuteľný zážitok.

Mgr. Miroslava Gulánová, tr.uč. 2.C triedy

Niečo zo slovenčiny

Zmena programu aj pracovná zmena

Zmena programu aj pracovná zmena. V súčasnej spisovnej slovenčine nemáme slovo zmena písané s písmenom s, ale iba slovo zmena písané s písmenom z, ktoré má viac významov. Je to predovšetkým význam „nabodnutie iných vlastností, iného rázu, premena“, napr. zmena v myslení, kvalitatívna zmena. Ďalej je to význam „nahradenie niekoho, niečoho niekým alebo niečím iným“, napr. zmena programu, zmena údajov. S písmenom z píšeme slovo zmena aj vo význame „vymedzený pracovný čas pracovníka“, napr. ranná zmena, nočná zmena, pracovať na dve zmeny.

Trenčianska Turná - turniansky i trenčianskoturniansky

Dostali sme otázku, akú podobu má mať prídavné meno od názvu obce Trenčianska Turná. Uvedený názov sa skladá z dvoch častí, z prídavného mena Trenčianska a zo slova Turná, ktoré má takisto formu prídavného mena, preto sa obidve časti názvu skloňujú ako prídavné mená ženského rodu, teda z Trenčianskej Turnej, Trenčiansku Turnú, o Trenčianskej Turnej, za Trenčian-

skou Turnou. Prídavné meno môžeme vytvoriť iba z druhej časti názvu, vtedy má podobu turniansky, ale aj z celého názvu, vtedy má podoby trenčianskoturniansky. V jazykovej praxi sa zvyčajne používa kratšia podoba turniansky. Výraz turniansky gramaticky „vysvetľuje“ aj výraz turiansky...

Euro - dve eurá - sto eur

Už jedenásť mesiacov používame menovú jednotku Európskej únie euro, no mnohí naši spoluobčania majú s názvom euro problémy, ak ho používajú vo vetnej súvislosti. Niektorí ho skloňujú, iní ho neskoľujú. Keďže slovenčina patrí medzi jazyky, v ktorých sa názvy vecí skloňujú, ak nie sú nezvyčajne zakončené, skloňujeme aj názov euro, lebo je zakončený na samohlásku o, ako napr. slová mesto, slnko, depo, percento atď. Správne teda vravíme jedno euro, ale už dve eurá, tri eurá, štyri eurá, päť eur, desať eur, sto eur, tisíc eur. Ak hovoríme o stotinách tejto peňažnej jednotky, používame tvar genitívu eura, napr. Stojí to päť celých dvadsaťpäť stotín eura.

Zdroj: Dr. Matej Považaj, Slovenčina a slovíčko, SRo
Vybral J. M.

Vážená redakcia

Staroturianskeho spravodajcu!

Dovoľujeme si vám poslať krásne básne žiačikov 2.C-é triedy venované jabĺčku zdroju vitamínov. I my žiaci druhej triedy sme sa zapojili do akcie október „Týždeň jablka.“ Okrem toho, že sme sami tvorili básne, potešili nás i naše mamičky, ktoré svojimi šikovnými pracovnými rúčkami osladili celý týždeň naše brušká všakovakými sladkými dobrotami z jablák.

Žiaci 2.C triedy

Mám jabĺčko červené,
ako moje líčka.
Zreje až do jesene,
potom šup do košíčka.

Jabĺčko je veľmi zdravé,
dám Ti z neho kúsok,
vyberiem si ešte jedno
a zaženiem smútok.

Simonka Žáková 2.C

Na jabloni v záhrade,
visia krásne plody,
šťavnaté a zdravé,
rastú ako z vody.
Jabĺčko si umyjem
a potom ho zjem!

Vanesska Kvasnicová 2.C

Červené jabĺčko na strome sa usmieva,
červíček z jabĺčka sa mi posmieva.
„Počkaj ty malý nezbedník,
veru ťa zje náš kohútik.“

Vylie zol som na strom,
zistil som, že je to jablko.
Videl som tam jabĺčko,
červené ako srdiečko.

Denisko Filús 2.C

Jedno pekné ráno,
zobudil sa Majko.
Dobré ráno, dobrý deň,
červené jabĺčko hned zjem.

Beží rýchlo do sadu,
pozrieť na tú parádu.
Boli tam dve jabĺčka,
čo mali červené líčka.

Majko Hrašný 2.C

Na jabloni na jar
krásne kvety kvitli,
aby v jeseni na jabloni
červené jabĺčka sa urodili.

Do košíčka obrali,
aby sme my deti,
dobrú pochúťku z nich mali.

Lukáško Klimáček 2.C

DOM KULTÚRY JAVORINA INFORMUJE

Program kina Javorina na december 2009

Streda 2. decembra	19.00 h
COCO CHANEL	
Francúzsky životopisno-romantický film. Skutočný príbeh Gabrielle Coco Chanel od malého dievčatka až po úžasný triumf v žiari svetiel Paríža. Hrajú: Audrey Tautou, Alasandro Nivola, Marie Gillain... České tituly. Vstupné: 2 eura 105 min. MP od 12 rokov	
Sobota 5. decembra	16.00 h
BLESK	
USA Disneyho animovaná rodinná komédia. Slovenský dabing. Mimoriadne vstupné: 0,5 eura 85 min. Mládeži prístupný	
Streda 9. decembra	19.00 h
NOC OŽIVENÝCH MŔTVOL 3D	
USA horor. Remake populárnej hororovej klasiky v 3D technológii. České tituly. Vstupné: 2,10 eura 80 min. MP od 18 rokov	
Streda 16. decembra	19.00 h
ŠTVRTÉ PROROCTVO	
USA mysteriózny thriller. Hrajú: Nicolas Cage, Rose Byrne... České tituly. Vstupné: 2 eura	
Streda 23. decembra	19,00 h
ZASTANEŠ A NEPREŽIJEŠ 2	
USA akčná komédia. Akcia, úlet a absolútne šialenstvo. Hrajú: Jason Statham, Amy Smart, Clifton Collins. České tituly. Vstupné: 2,20 eura 96 min. MP od 15 rokov	
Streda 30. decembra	19,00 h
OPERACE DUNAJ	
Česko-poľský film. Satirický pohľad na dramatické udalosti v roku 1968. Hrajú: Eva Holubová, Bolek Polívka, Jiří Menzel, Rudolf Hrušínský, Marta Issová a ďalší. Vstupné: 2 eura 104 min. MP od 12 rokov	

DK Javorina a mesto Stará Turá Vás srdečne pozývajú na Námestie slobody v Starej Turej

v piatok 11.12. od 10.00 - 18.00 h
v sobotu 12.12. od 9.00 - 17.00 h

6. vianočný trh spojený so sobotnou zabíjačkou

Piatok 11.12.:

Koledy a piesne v podaní

ZŠ a ZUŠ

Katolíckej cirkvi

Evanjelickej cirkvi a.v.

Cirkvi bratskej

Dychovej hudby DK Javorina

11.00 h

13.00 h

14.30 h

15.30 h

16.00 h

17.00 h

17.30 h

Ponuka na námestí: umelecké výrobky, dekorácie, predaj kaprov... Ponuka v Lesoture: predaj stromčekov a čečiny...

V sobotu 12.12.: **tradičná zabíjačka**
s bohatou ponukou zabíjačkových špecialít.

Tešíme sa na vašu návštevu

OZNAM

Knižnica bude otvorená pred Vianocami do 21.12.2009 od 12. - 18. h.
Medzi sviatkami bude otvorená len v pondelok 28.12.2009 od 12. - 18. h.
V novom roku bude knižnica otvorená v pondelok 4.1.2010 od 12. - 18. h.

Na pamiatku obetí fašistických represálií na Slovensku 1944-1945

Keď mŕtvym do hrobu zvony nezvonili...

Písal sa rok 1944 a na jeho sklonku mesiace november a december a potom i mesiace január a február nasledujúceho roku 1945. Boli to mesiace, týždne a dni plné bolesti a nezmerného utrpenia stoviek a tisícok vlastencov, antifašistov i rasovo prenasledovaných a mnohých úplne nevinných našich spoluobčanov, žien, matiek a ich malých detí, ktorí padli za obeť nevyšovnej brutalite nacistických okupačných jednotiek a ich pomáhačov z domácich príslušníkov Pohotovostných oddielov Hlinkovej gardy (POHG). Je tomu v týchto dňoch teda už 65 rokov čo sa všetko toto dialo po potlačení Slovenského národného povstania a páde jeho sídla – Banskej Bystrice.

Čo o tomto dramatickom období našich novodobých dejín hovoria strohé údaje archívnych dokumentov:

„Od 5.11.1944 do 11.2.1945 bolo len v Kremničke (pri Banskej Bystrici) v protitankových priekopách fašistami beštialne umučených 747 ľudí, najmä povstaleckých vojakov, partizánov a Židov (vyše 450 osôb), medzi nimi aj členov americko-britskej misie v Mauthausene a tiež 211 žien a 58 detí vo veku od 6 týždňov do 14 rokov. Najstaršou obeťou bol

90-ročný muž. Príkaz na sedem popráv dali Nemci, rozsudok však vykonávali príslušníci 150-člennej 5. roty POHG pod vedením Jozefa Nemsilu. Prvú popravu nacisti uskutočnili 5. novembra 1944. Ďalšie nasledovali 20. novembra 1944, 12. decembra 1944, 19. decembra 1944, 5. januára 1945, 20. januára 1945, 19. februára 1945 a 17. marca 1945. V roku 1949 odhalili pomník obetiam týchto represálií. Celkove bolo na Slovensku umučených a zavraždených 5 304 vlastencov, antifašistov a rasovo prenasledovaných, ktorí boli po vojne exhumovaní v 176 hromadných hrobch. Z toho na území južného Slovenska, okupovanom horthyovským Maďarskom, to bolo 832 osôb v 42 hromadných hrobch. Viac ako 94 obcí, osád a samôt na Slovensku bolo vypálených úplne a 550 čiastočne.“

Tolko historické fakty, a k tomu už len niekoľko slov z príhovoru prezidenta SR Ivana Gašparoviča v Banskej Bystrici 29. augusta 2009: „SNP je našou živou pamäťou. V spomienkach naň, v hodnotení jeho prínosov sa prejavujú úcta k minulosti, ale aj zodpovednosť za budúcnosť.“

A k tomu nás zaväzujú obeť tých, ktorým vtedy pred 65 rokmi do hrobu zvony nezvonili...

Dr. M. Gažík, ZO SZPB Stará Turá

Dom kultúry Javorina pripravuje

5. decembra 2009 o 15.00 hodine príde na Námestie slobody Mikuláš slávnostne rozsvietiť vianočný stromček a obdarí deti cukríkmi. Potom všetky deti pozve do kina na animovanú rozprávku Blesk.

- 15. decembra 2009 o 19.00 hodine koncert dychovej hudby MISTŘÍ-ŇANKA. Vstupné: 5 eur a 5,50 eura

- 31. decembra 2009 je organizovaná autobusová doprava na tradičné stretnutie na Javorine. Odchod autobusu je o 11.00 hodine z autobusovej zastávky pri Jednote.

**Pracovníci Domu kultúry Javorina Stará Turá Vám prajú
prijemné vianočné sviatky, plné pokoja a lásky.**

NOVÉ KNIHY V mestskej knižnici

BELETRIA

Gahérová Lenka: Čas nových nádejí; Elias Eli: Zdochnuté srdce; Olešová Zuzana: No a čo?! alebo Baby všetkých krajín, spojme sa!; Coddingtonová Andrea: Mal to byť pekný život. Americký sen sa môže stať nočnou morou; Amis Martin: Dom návštev; Johnstonová Joan: Druhá šanca pre lásku; Bradfordová B. T.: Impérium; Adamsová Carrie: Krstná; Drakeová Shannon: Milovať nepriateľa; Becnelová REXANNE: Rytier z Ružového útesu.

DETEKTÍVKY

Newton Charlie: Calumet City.

POÉZIA

Janček Vlado: Motýľov.

NÁUČNÁ LITERATÚRA

Wehrle Martin: Rybolov; Kollár Daniel: Slovensko - turistický sprievodca; Keisslerová Nadja: Šťastný pes. Desaťbodový program pre zdravie a spokojný život psa; Kol.: Vzory zmlúv žalob a podaní.

DETSKÁ LITERATÚRA

Dale Jenny: Škola pre šteniatka Psia hliadka; Gehmová Franziska: Tá blondínka mi pije krv!; Brezina Thomas: Prípad pre teba a Tigrí tím 3. Tajomstvo potopeného vaku.

DETSKÁ NÁUČNÁ LITERATÚRA

Hart Christopher: Naučte se kresliť - zvířata; Kilian-Kornell Gunhild: Domáci detský lekár od A po Z.

Smútočná spomienka

Dňa 19.12.2009 si so smútkom v srdci pripomíname 5. výročie úmrtia našej mamy a babky

Anny STANČIKOVEJ (rod. Bičianovej)

z Drgonovej Doliny. Kto ste ju poznali venujte jej spolu s nami tichú spomienku.

Manžel Jaroslav a deti Jarka, Lubka a Mirko

Smútočná spomienka

Každý raz navždy skončí, tak je to písané.

Dohorí jeho sviečka a ticho zostane.

Dotýklo Tvoje srdce, odišlo do diali.

Spomínať budú všetci, ktorí tu zostali.

Dňa 17.11.2009 uplynulo veľmi smutných 7 rokov čo nás predišiel do večnosti náš milovaný otec, dedko, brat a priateľ **Jozef KRÁLIK**.

S láskou spomínajú deti s rodinami a celá rodina Idesová

Smútočná spomienka

*Tak rýchlo mi osud život vzal,
ani mi ruku nepodal.*

Nemusel taký krutý byť,

veď som chcel ešte veľmi žiť.

Dňa 2.12.2009 si pripomenieme 7 rokov od smrti nášho milovaného manžela, otca, dedka a brata

Jána BUŠA.

*S láskou spomína manželka Anna,
syn Igor s rodinou a brat Miroslav*

Smútočná spomienka

Už 10 rokov spíš večným snom, tmavý hrob Ti je domovom. Čas plynie, smútok ostáva a rana v srdci bolí, no zabudnúť nedovolí.

Dňa 29.11.2009 uplynulo 10 rokov, čo nás navždy opustila naša drahá mama, babička a sestra

Mária KLIMÁČKOVÁ.

*S láskou a vďakou spomínajú deti s rodinami
a ostatná rodina*

Smútočná spomienka

Dňa 22.12.2009 si pripomíname 1. výročie, čo nás navždy opustila vo veku 83 rokov naša drahá mama, babička a prababička

Katarína PAULOVIČOVÁ

Dňa 5.11.2009 sme si pripomenuli aj 30. výročie, čo nás navždy opustil vo veku 60 rokov náš drahý otec, dedko a pradedko

Juraj PAULOVIČ

S láskou spomína dcéra Elena s rodinou

Smútočná spomienka

Čas plynie ale spomienky ostávajú...

Pripomíname si 10 rokov a 5 rokov čo od nás navždy odišli vo veku Ján 80 rokov a Anna 78 rokov

Naši drahí

Ján KRÚPA a Anna KRÚPOVÁ.

*S láskou a úctou spomínajú dvaja synovia Stanislav
a Dalibor s rodinami a ostatná rodina*

Smútočná spomienka

Dňa 6.12.2009 uplynie 15 rokov od chvíle, čo nás náhle opustila naša drahá manželka, matka a babička

Katarína HUDCOVICOVÁ.

S láskou spomína smútiaca rodina

Nádej nie je presvedčenie, • e niečo dobre dopadne, ale vedomie, • e niečo má zmysel, nech u• to dopadne akokoľvek...

V. Havel

Matričné okienko

NOVÍ OBČIANKOVIA MESTA

Zara Ocotová, Timea Tomášková, Tamara Sedlíková, Dominik Jacko, Filip Štefík

UZATVORILI MAN-ELSTVO

Michal Hornáček z Lubiny a Annamária Durcová zo Starej Turej
Mgr. Tomáš Vadík zo Starej Turej a Mgr. Phd. Katarína Mária Glasová z BA
Milan Štefík zo Starej Turej a Marianna Zelová zo Starej Turej
Erik Gordík z Nového Mesta n. V a Bc. Hochelová zo Starej Turej
Rastislav Černý z Moravského Lieskového a Radoslava Vallová zo St. Turej
Miroslav Putek z Trenčína a Marcela Šopíková z Trenčína

Tino Peter Hoffmann zo Starej Turej a Erika Štefanechová zo Starej Turej

ROZLÚČILI SME SA

Jozef Je-o, Ján Soukup, Pavol Nemeč, Milota Páleníková, Daniela Prachárová, Miroslav Galbavý, Anna Kubečková, Bo-ena Slezáková, Miroslav Galbavý, Štefan Putera

Naši jubilanti

v mesiaci december 2009

70.r. - Vlasta NAĐOVÁ, Božena BARANOVIČOVÁ, Zuzana LALUHOVÁ

75.r. - Adela KLEMENTOVIČOVÁ, František SCHWEITZER Anna HLUBOCKÁ, František ČERVENSKÝ, Anna KNÁPKOVÁ, Tibor LINDTNER, Bohuslava MACHAJDÍKOVÁ, Anna MAKYTOVÁ

80.r. - Štefan MIKULČEK, Karol DUDÍK, Ján POTFAJ

81.r. - Ing. Dušan HRNČIRÍK, Alžbeta VISELKOVÁ, Rudolf ROJKO

82.r. - Jozef ČIERNIK, Anna BUNČÁKOVÁ

83.r. - Mária HUČKOVÁ, Jozef LACKOVIČ, Anna NEMCOVÁ, Jaroslav NOVOMESTSKÝ, Božena KRÚPOVÁ, Božena JANSOVÁ, Anna FRIDRICHOVÁ, Juraj MIKAS, Zuzana POTFAJOVÁ

84.r. - Anna VIKTORYOVÁ, Anna VRÁBLOVÁ

85.r. - Anna KOŠTIALOVÁ, Zuzana DRŽÍKOVÁ, Katarína GREGOROVÁ

86.r. - Jozef ZÁMEČNÍK

88.r. - Tomáš NAĐ

90.r. - Gustáv STACHO

91.r. - Mária MIKULCOVÁ

94.r. - Eva JURÍKOVÁ

98.r. - Irena MASÁROVÁ

Spomienka...

Spomienkové ekumenické podujatie pri príležitosti dňa Pamiatky zosnulých sa stalo v našom meste už tradičným. Už po trinásty-krát sa konalo v piatok 30. októbra 2009 v dome smútku na mestskom cintoríne. K prítomným sa prihovorili najvyšší predstavitelia staroturianskych cirkví – Mgr. Vařák a zborový kaplán Mgr. Baláž z evanjelickej cirkvi a. v. , Mgr.

Direš z rímsko-katolíckej a Mgr. Ing. Roháček z cirkvi bratskej. Za naše mesto význam tohto dňa zdôraznila primátorka Ing. Halinárová. Slová prítomných a verše v podaní p. Adamusovej zanechali v prítomných hlboký dojem.

Účastníci podujatia na jeho záver položili na cintoríne pri kríži spoločný veniec.

text a foto J. Mikláš

Možno námet pre pokračovanie

stranou „stodvadsaťosem“, publikácie Ing. Gustáva Rumánka „Staroturianske trvalky“.

V minulých dňoch som si kúpil zaujímavú a hodnotnú publikáciu od autora Ing. G. Rumánka „Staroturianske trvalky“. Je to publikácia, ktorá zachytáva životopisy našich už nežijúcich osobností, rodákov, či inak tu v Starej Turej pôsobiacich vzácných ľudí.

Má svoju hodnotu či už z hľadiska histórie, ale aj súčasnosti. Autorovi patrí uznanie a poďakovanie za náročnú prácu, hľadanie a jej tvorenie. Bolo treba vynaložiť určite veľa úsilia na štúdium podkladov, ich spracovanie, samozrejme na samotné vydanie.

Hneď na titulnej strane pod jej názvom je napísané, že ide o „otvorený zoznam nežijúcich osobností“, čo naznačuje, že publikácia bude mať pokračovanie (preto aj v názve môjho príspevku je uvedená „pre pokračovanie na strane stodvadsaťosem“ nakoľko uvedená publikácia má stodvadsaťsedem číslovaných strán). Toto dielo je spracované k 1. augustu roku 2009. Sú v ňom uvedení všetci tí, čo sa tohto dátumu nedožili a v Starej Turej sa narodili, alebo tu inak pôsobili a hlavne prispeli k rozvoju mesta, Chirany alebo preslávili naše mesto iným spôsobom, či už priamo v meste, alebo za hranicami našej vlasti ako rodáci.

Na tretej strane tejto publikácie je uvedený, citujem autora: „Tento zoznam vychádza z dostupných informácií a trvale je otvorený pre cyklické dopĺňovanie, či upravovanie životopisných informácií o nežijúcich osobnostiach s predpokladom dodržiavania istých kvalitatívnych hľadísk výberu“. Tento citát som použil preto, že ma zaujal v časti...“ výber osobností podľa určitých kvalitatívnych hľadísk výberu“. Zrejme tie „hľadiská“ boli na príčinu tomu (alebo nie?), že sa do tejto publikácie nedostali také osobnosti ako napríklad pán Ján Dinga, ktorý pracoval celý život v Chirane vo významných hospodárskych funkciách, aktívny bol i mimopracovne pri rozvoji mesta a okolia. Pán Ernest Koukal pracoval ako vedúci investičného odboru v Chirane, ten bol aktérom takmer všetkých investičných akcií v meste, pán J. Racek veľmi známy ako dlhoročný riaditeľ dnešného Domu kultúry Javorina a vôbec ako „tvorca“ kultúry v Starej Turej. Taktiež by som spomenul pána T. Ammera, ktorý sa zaslúžil o rozvoj Chirany z hľadiska medzinárodnej spolupráce a tým i rozvoj mesta. Skutočne by si to boli podľa mojej úvahy títo ľudia tiež zaslúžili, aby ich mená so stručnými životopismi boli v tejto publikácii uvedené.

Mohol by som menovať ďalších, ktorí mi v uvedenej publikácii chýbajú práve z toho pohľadu, že by mali tak isto patriť medzi tie „Staroturianske trvalky“. Verím však, že pokračovanie tejto publikácie bude stranou „stodvadsaťosem“ a chýbajúce mená už nežijúcich osobností sa tu objavia, samozrejme s ďalšími, ktoré vyššie neuvádzam.

Ing. Ján Zloch

Tábor Podvišňové

- ponúka vo svojich novozrekonštruovaných priestoroch usporiadanie firemných podujatí (školenie, vianočné posedenie...), rodinných osláv (svadby, jubileá...) pre vopred objednané uzatvorené skupiny,

- areál pozostáva z Penziónu, 3 chat, školiacej budovy, športovej haly - s kapacitou 50 osôb na ubytovanie a stravovanie, - možnosť prenajatia aj samostatne - 6 dvoj lôžkových izieb, každá so samostatným soc. zariadením, TV, kuchynka, spoločenská miestnosť.

KONTAKT: (032) 771 7777, taborpodvisnove@zoznam.sk, www.tabor-podvisnove.sk

Tábor Podvišňové - Školiace a rekreačné zariadenie Hrubá Strana 1442, 916 11 Bzince pod Javorinou

Kalendárrium

HAIKU

Len lačným žitím
postúpime k plnosti
tohto života

NAŠE TRVALKY

Ludovít Ondrej Engler (18.12.1874 Klenovec – 30.6.1927 New York), spisovateľ, kultúrny pracovník v USA. Študoval gymnázium v Rimavskej Sobotě, teológiu v Bratislave a v Prešove. Kaplán v Revúcej, r. 1901 farár v Starej Turej. R. 1902 vystaňoval sa do USA. Príslušník slovenského národného hnutia, pansláv. Literárne spracoval život emigrantov v USA. Publikoval časopisecky, organizoval kultúrny život krajanov. Od jeho narodenia uplynulo 135 rokov.

Stanislav Hlubocký (13.11.1908 Stará Turá - 28.12.1944 Trenčín, telesné pozostatky sú uložené v rodisku), pedagóg, vlastenec, martýr, otec Ján Hlubocký, matka Eva, rod. Španíková. Maturoval na Učiteľskom ústave v Modre. Učil v Košiciach, Jablonke a Starej Turej. Bol československy orientovaný. Koncom r.1944 bol s O. Chorvátom a J. M. Kirchhoffom na trenčianskej Brezine brutálne zavraždený. Od jeho tragickej smrti uplynulo 65 rokov.

Ondrej Chorvát (3.9.1910 Stará Turá - 28.12.1944 Trenčín, telesné pozostatky sú uložené v rodisku), pedagóg, vlastenec, martýr, syn Jána Chorváta a Boženy rod. Royovej. Maturoval v Modre r.1930, učiteľskú dospelosť zložil v Bratislave. Učil na viacero miestach. Účastník SNP. Na udanie, spolu so S. Hlubockým a J. M. Kirchhoffom bol brutálne zavraždený na trenč. Brezine. Od jeho tragickej smrti uplynulo 65 rokov.

James Morse Kirchhoff (30.7.1924 Maquokette, USA - 28.12.1944 Trenčín, tel. pozostatky boli prevezené do vlasti), por.

USAF, bombometčík, martýr. Otec Edward, matka Hanzel. Bol zostrel. na myjavských kopaniciach. Po presune na Starú Turú bol udaný a so S. Hlubockým a O. Chorvátom bol brutálne zavraždený na trenčianskej Brezine. Na Mestskom cintoríne má symbolický hrob. Od jeho tragickej smrti uplynulo 65 rokov.

Gustáv Košťál (28.7.1895 Stará Turá - 19.12.1964 Nové Zámky), člen študentského spolku Detvan v Prahe, dôstojník talianskych légii, národovec, podnikateľ. Otec Ján, matka Anna, rod. Roháčková, manž. Margita, rod. Drechslerová. Štúdium na Česko-slovenskej obchodnej akadémii v Prahe, výborný študent, dával kondície. Po vojne sa usadil a podnikal v Nových Zámkoch. Od jeho úmrtia uplynulo 45 rokov.

Barbora Plesková (25.12.1914 Beniakovce - 5.1.2005 Stará Turá), diakonisa spolku Vieroslava. Príťahovala ju práca s trpiacimi. Pôsobila v Chalúpke, v ubytovni Modrého križa na St. Turej. Desiatkam detí poskytovala mimoškolskú starostlivosť. Za Druhej svetovej vojny opatrovala i židovské deti. Po rozpustení Modrého križa pôsobila mimo Starú Turú. Vrátila sa sem na dôchodok. Od jej narodenia uplynulo 95 rokov.

Ján Roháček (31.12.1869 Stará Turá - 15.2.1939 Kisač, Srbsko). Bol náboženský spisovateľ, otec Michal, matka Zuzana, rod. Mikulcová. Študoval na misijnom ústave vo švajčiarskom Chrischone a pôsobil ako misijný pracovník Biblickej spoločnosti, od 1911 v Kisači. Šíril náboženskú a protialkoholickú literatúru, venoval sa práci s rómskym obyvateľstvom, prispieval do náboženských časopisov Svetlo a Betánia. Od jeho narodenia uplynulo tento mesiac 140 rokov.

Spracoval Gustáv Rumánek

Dlhoročný richtár Starej Turej Jozef Valovič

(20.11.1862 – 19.5.1896)

Jozef Valovič pochádzal zo zámožnej rodiny staroturianskych bryndziarov. Od roku 1868 do roku 1896 – plných 28 rokov bol obecným richtárom. Počas svojho úradovania vydal dôležité nariadenia, ktoré viedli k zveľadeniu obce a života obyvateľov.

Správa obce dozerala na čistotu v obci i vo dvoroch obyvateľov. Vydané boli predpisy pre hostince, stanovené boli prísne sankcie pre nočných výtržníkov, dôležitý bol aj poľovný štatút. Do rozpočtu obce boli zavedené výdavky pre školy, v roku 1893 obec žiadala zriadiť priemyslovú školu v obore hračkárstvo-košíkárstvo s vyučovacím jazykom slovenským. V roku 1871 bola založená ľudová družstevná sporiteľňa Pomocná pokladnica, v ktorej richtár Jozef Valovič pracoval ako člen správy. V roku 1873 boli určené ceny výrobkov obecnej tehelne. V nasledujúcom roku 1874 boli na uliciach umiestnené

petrolejové lampy, ktoré obsluhovali obecní hlásníci. Od roku 1876 je obecný lekár určený aj za obvodného lekára pre obce Bzince, Hrušovú a Lubinu. V roku 1876 dostal notár za povinnosť maďarsky písané listiny prekladať do slovenčiny, aby im Staroturania rozumeli.

Postavený bol nový obecný bitúnok, v roku 1887 bola zriadená obecná váha na námestí. Poslaná bola podpora hladujúcim 200 zlatých na Oravu. V rozpočte sa počítalo s úpravou a údržbou obecných ciest, plánovaná bola cesta do Topoleckej (chodilo sa popri Topoleckom potoke a po potoku). V roku 1895 bol v obecnom dome zriadený matričný úrad.

Richtár Jozef Valovič sa narodil, žil i zomrel v Starej Turej. Pochovaný je na katolíckom cintoríne na Drahách. Obec mu nechala postaviť dôstojný náhrobok s epitafom „Postavila vďačná obec Stará Turá“.

th.

INZERCIA

• Vykonávam orez a výrez nebezpečných stromov. Tel.: 0903 782 310
• Vykonávam hĺbkové a antialergické tepovanie kobercov, sedačiek, interiérov áut a iných čalúnených častí profe-

sionálnym tepovačom zn. KARCHER. Tel.: 0910 918985, 0903 732436

• Pečiem torty, zákusky, pečivo suché, slané aj sladké. Zn. Domáca kvalita. Tel.: 0918 841160

TECHNIK A ZLEPŠOVATEĽ JÁN POTFAJ MÁ OSEMDESIAT ROKOV

Jan Werich, známy český herec a filozof, v krotjši svojej piesni spieva:

„...že bída z lidí lotry činí a vlky z lesů žene hlad...“
Toto tvrdenie pre náš kraj pod bielokarpatskou Javorinou by azda platilo tak pre zbojníkov z Podkozniec pred poldruha storočím. Bola to zrejme ojedinelá epizóda tohto druhu v tomto kraji. Pravda je však taká, oproti tvrdeniu tohto pesničkára, že bída

naopak obyvatelstvo tohto územia nútila k pracovitosti v obrábaní svojej pôdy a verili, že v obchode s topeným maslom raz rozpustia svoju biedu, že pri výrobe dreveného riadu strúhajú si aj vlastné šťastie a že svoju chudobu konečne vynesú do sveta v hauríerských nošiach. Takto bežal ich život, akoby situovaný na stračeji nôžke. Skôr, než si po úporných snahách miestnych prezieravých osobností pripravovali vybudovať z tejto strany Javoriny svoju vlastnú katedrálu práce, skúšali tiež emigráciu, hlavne v Amerike od riek Hudson až po La Platu. Jedným z tých, ktorý za svojho aktívneho života podieľal sa na celoživotnom budovaní tejto katedrály práce, našej Presnej mechaniky či Chirany na Starej Turej, bol i technik a zlepšovateľ Ján Potfaj. Dňa 24.12.2009 v kruhu svojej rodiny sa dožíva tento náš občan svojich osemdesiatin. Tohto okamihu, žiaľ, nedožila sa jeho životná partnerka, manželka Anna, rod. Samotná, s ktorou sa zosobášil v r.1957 a s ktorou prežil 29 manželských rokov. Dovoľte mi, za celú redakciu nášho časopisu, za občanov a známych pogratulovať mu k tomuto jubileu a popriať ešte veľa, veľa zdravia a životnej pohody!

Podme však po poriadku. Ján Potfaj narodil sa k súrodencom Anne, Milanovi a Vladislavovi. Neskôr k nim pribudli Juraj, Rudolf, Vlasta a Jaroslav. Bolo že to starosti pre rodičov, matku Alžbetu, rod. Sušarskú a otca Juraja bývajúcich U Valenčíkov na Lubinských kopaniciach.

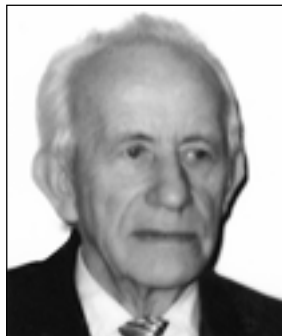
Mladý Janko vyrastal už od útleho detstva vo veľkej skromnosti, rodinné pomery ho skoro viedli k pracovitosti. Obe tieto črty ozdobili celý jeho ďalší život. V r.1942 zomrel tejto rodine otec, drobné hospodárstvo nestačilo vyživíť rodinu. Ťažká situácia ho donútila odísť včas z domu za chlebkom. Ešte v spomienkach stačí sa ohliadnuť na učiteľa G. Rúbaninského zo Základnej školy na Hrnčiarovom, na riaditeľa B. Lichardusa či učiteľa St. Hlubockého na Meštianskej škole na Starej Turej.

V tomto stručnom životopisnom pripomenutí v rámci jubilea, pokúsme sa iba krátko vymenovať dôležité kroky jeho odbornej kariéry. Ako som už predoslal, popri skromnosti a pracovitosti, bola preknutá veľkým pracovným zánietením, húževnatosťou, s ktorou sa boril so zverenými úlohami, čo sa prejavilo na dosahovaných výsledkoch napr. na poli zlepšovateľstva. Mal snahu neustále sa vzdelávať. Strojárska technológia mu učarovala na celý život. Sám tiež pripomína, že mal šťastie i na dobrých kolegov a šéfov.

Začal sa učiť za strojného zámočníka na Myjave, skúšky dokončil na Starej Turej, z dôvodov byť bližšie a mŕčť vypomáhať matke a súrodencom. Paralelne s vyučením absolvoval kurz kalíčov, čo mu pri nástupe do zamestnania umožnilo pracovať v tejto odbornosti v nástrojári. V r.1950

absolvuje trojmesačný kurz pre postupárov v Martine na Štátnom zveľaďovacom ústave a následne začína študovať večerne na Priemyselnej škole v Trnave. Po troch rokoch maturuje. Toto zvýšenie kvalifikácie umožňuje mu postúpiť v nástrojári do funkcie postupára. Po ukončení Základnej vojenskej služby v r.1954 nastupuje do odboru technológie, k Ladislavovi Macháčkovi, kde bol poverený na obdobie jedného roka delimitáciou manometrov od firmy Winter Bratislava do Starej Turej. O dva roky neskôr prestupuje na novozačiatok výrobu textilných vretien ako postupár a technológ k Michalovi Frnovi. Popri zavedení viac typov textilných vretien do výroby, pripravuje pre ne i výrobu valivých ložísk, ktoré sa dovtedy dovážali zo zahraničia. Táto sa vzápätí realizuje v priestoroch svojej textilky v Skalici, Stará Turá tu zriaďuje svoj pobočný závod. Po rozšírení zaradil sa však do skupiny ZVL. Po r.1962 začína o. i. delimitácia dýchacej a anestetickéj techniky do Starej Turej. I Ján Potfaj je pri tom. V r.1969 pripravuje zavedenie výroby Spriadacích jednotiek prebraných od firmy Kovotex, Červený Kostelec, už vo funkcii technického zástupcu vedúceho cechu Ing. Gustáva Rumánka. Veľmi si cení v tomto období tiež svoju aktívnu účasť na veľmi úspešnom zavádzaní prístroja pre umelú ventiláciu pľúc, Chirolog 1. V r. 1972 až 1980 prechádza pracovať do funkcie zástupcu vedúceho odboru technológie, ktorý viedol Ing. Anton Gaduš. V tomto období si, obrazne naposledy, popri zamestnaní na štyri semestre sadá do lavíc Inštitútu priemyselnej výchovy v Žiline. S touto devízou preberá v r. 1980 až 1989 funkciu vedúceho odboru technológie. Odtiaľ odchádza na starobný dôchodok.

Za výborné výsledky, ktoré dosahoval celoživotne Ján Potfaj, bol veľakrát ocenený na úrovni závodu, okresu i celoštátne, ako titulmi, odznakmi, pamätnými medailami. Treba ešte pripomenúť predovšetkým jeho zlepšovateľskú činnosť. Bol niekoľkokrát vyhodnotený ako najlepší zlepšovateľ závodu. Podal a realizovalo sa okolo stovky jeho zlepšovacích návrhov (sám ich nepočítal). Len v r.1970 ich bolo 17!

Ich celkové prínosy tiež nikto nezosumarizoval, čiastka peňazí by to bola viac, ako značná a asi by ju nemal ani kto prekonať! Predložili sme našim čitateľom cestu Jána Potfaja. Na každom bytí človeka je niečo poučné. Predovšetkým ponúka sa uviesť pozoruhodnú skutočnosť, že už vtedy veľmi prezieravými rozhodnutiami jeho matky, prostej vidieckej ženy, bolo i to, že trvala na tom, aby každé jej dieťa malo vzdelanie aspoň na úrovni výučného listu, čo sa jej v konečnom dôsledku i vyplnilo. Podvedome vedela, že príhnutie k pôde je príhnutie k biede a nedostatku. Na tomto príbehu osobne by som ešte videl i paralelu s nie dávnou históriou tohto kraja. Tento, ako i náš aktér a jeho druhovia v nesmiernej úpornosti vzdoru proti osudu a s vrodenuou skromnosťou, obrazne povedané začínajúc s nohami naboso a s gaťami do pol lýtok, vedeli sa popasovať so životom. Takýto ľudia s umným vedením budovali a zveľaďovali svoju fabriku, ona zušľachťovala ich a vedno zanechali nám v dobe odchodu do dôchodku našu Chiranu a našu Starú Turú takou, akou bola a takou prakticky je i dnes! I preto som spísal tieto riadky.

Zdroj: osobný archív Jána Potfaja.

Gustáv Rumánek

Niečo z histórie

Ing. Jozef Tlučko

(10.1.1930 Košice – 10.3.1984 Mojttín, pochovaný je v Piešťanoch)

Ing. Jozef Tlučko ako strojní inžinier pracoval, prakticky po celý svoj aktívny život v n.p. Konštrukta Trenčín. Skupina ním vedených konštruktérov, a to málo kto vie, spolupracovala posledné dve desaťročia jeho života, s k. p. Chirana Stará Turá na vývoji oživovacích prístrojov (predovšetkým prístrojov pre umelú ventiláciu pľúc - UVP) a ich príslušenstva. Naše dobré mravy za jeho tvorivý odkaz realizovaný v osobnom prínose na technickom zušľachtení tohto sortimentu, by nám mali napovedať, aby sme na neho nezabudli a aby i naša verejnosť vedela, čo pre nás vykonal. Pripomeňme, že tento veľmi úspešný sortiment prístrojov vyrobený vo viacstísícových sériách za viac rokov, dával a čiastočne ešte i dáva viac desiatkam zamestnancov Chirany, prevažne občanov Starej Turej slušnú obživu, nehovoriac o celkovom pozitívnom vplyve na imidž celého podniku. I preto pri dvadsiatom piatom výročí jeho úmrtia, ktoré uplynulo tento rok, pripomeňme si čo-to o tejto osobnosti.

Ing. Jozef Tlučko, tretí súrodeneц spomedzi štyroch sestier, narodil sa v rodine Jozefa Tlučka, riaditeľa a Márie, rod. Bemusovej, učiteľky, neskorších pedagógov na Základnej škole v Hrádku n. Váhom. Otcova matka, rod. Lapštigová, pochádzala z rodu talianskych kamenárov, ktorí na Spiši po viac generácií robili umelecké kamenárske práce na výzdobe sakrálnych stavieb (ako sakristia a presbytérium v kostole v Sv. Egidia v Bardejove po r.1395 a i.). Jozef maturoval r.1949 na Gymnázium M.R.Štefánika v Novom Meste n. V. a absolvoval inžinierske štúdium na SVŠT v Bratislave. Neskôr v rámci zamestnania, začiatkom šesťdesiatych rokov, absolvoval dvojročné postgraduálne štúdium.

V manželstve s MUDr. Irenou, rod. Stánkovou (pediatrickou participujúcou i na výskume v OÚNZ Trenčín, prednosta prof. MUDr. Alojz J. Chúra) majú syna Ing. Juraja pôsobiaceho v USA a dcéru MUDr. Irenu Kostolny vo Švédsku.

Ing. Jozef Tlučko ako vedúci vývojovej skupiny úzko spolupracoval s Ing. Ondřejom Brychtom, CSc., blízkym kolegom a samostatným výskumným pracovníkom. Tvorivo sa podieľal na spracovávaní viacerou vývojových úloh, ktoré externe zadával Odbor technického rozvoja k.p.Chirana Stará Turá jeho pracovisku, n.p. Konštrukta Trenčín, nakoľko staroturianske kapacity neboli vtedy dostatočne kadrovo vybavené.

Z veľa úloh vyriešených na vysokej invenčnej úrovni v n. p. Konštrukta pre Chiranu k. p. uvedme predovšetkým prístroj pre UVP rady Chirolog, odparovače anestetik Narkotek, priedušný odparovač Narpa či projekt ODA – E. Pripomínam to preto, lebo na takýto „kumšt“ sme vtedy na Starej Turej nemali. Uvediem ešte, že nízkotlaký kompresor so spomenutého prístroja ODA-E podľa patentu s názvom Generátor tlaku na UVP autorov Brychta, Grepl, Tlučko, Magdolen sa v nepodstatnej obmedzenej koncepcii prístrojov UVP najnovšej generácie, pod označením AURA, závodu Chirana Medical Stará Turá.

Ing. Jozef Tlučko nedožil sa konca totality, ktorá jeho čestnej a zásadovej povahe v duchu úprimnej kresťanskej morálky prekážala mu po celý život a tak zabraňovala k plnému rozvítiu svojho obdivuhodného invenčného potenciálu, umocneného príslušnou pracovitosťou, húževnatosťou a skromnosťou! g.r.

Katolícka škola U BÚZIKOV

Seriál o zabudnutých osudoch škôl Starej Turej začíname katolíckou školou U Búzikov, lebo je to v histórii Starej Turej škola najmenej spomínaná a teda aj najviac zabudnutá. Všetky cirkevné školy a neskôr i štátne museli mať svoju kroniku. Aj škola u Búzikov, lenže sa stratila. Zrejme si ju niekto požičal a zabudol vrátiť. V Staroturianskom spravodajcovi bola už viackrát výzva o navrátenie tejto kroniky. K výzve sa pripájam aj ja a prosím nálezcu tejto kroniky, aby ju vrátil trebárs anonymne alebo aspoň jej kópiu. Táto kronika je veľmi dôležitá historická pamiatka nielen Starej Turej, ale i celého Slovenska. Táto kat. škola spolu s evan. školami na Papradi i Na Dúbrave patrí k najstarším kopaničiarskym školám na Slovensku.

Keďže kronika chýba, snažila som sa nejaké údaje o škole U Búzikov získať z archívu katolíckej cirkvi v Starej Turej (hlavne obdobie 1902- 1942) a zo spomienok niektorých bývalých žiakov z posledného obdobia existencie školy.

Katolícka škola u Búzikov bola postavená v r. 1860 z peňazí rímskokatolíckej cirkvi v Starej Turej. Osada u Búzikov leží kúsok pod staroturianskymi horami. Dá sa tam dostať cestou zo Súša cez Lazy, alebo cestou cez Hnilíky a Dúbravu a ďalej poľnou cestou, alebo prudkou horskou cestičkou z Topoleckej. Školu navštevovali deti katolíckeho vierovyznania z Topoleckej, zo Súša, Lazov, od Samkov a možno i z Trávnikov.

Škola bola postavená ako jednotriedka s bytom pre učiteľa, ktorý mal pravdepodobne kuchyňu, 2 izby, komoru a hospodárske staviská (dreváreň, maštaľ). Učiteľov dlho platila iba cirkev. O katolícku školu v Starej Turej i U Búzikov sa starala školská stolica katolíckej cirkvi. Táto školská stolica sa starala i o hospodárske záležitosti farnosti, ale jej hlavnou činnosťou bolo financovanie a riadenie škôl, voľba učiteľov na učiteľské stanice, podávanie súbehov na učiteľov do tlače. Existencia škôl bola závislá od výberu cirkevných daní a výnosov z prenájmu roľ, prípadne domov. Predsedom školskej stolice býval miestny rímskokatolícky kňaz, zapisovateľom správca katolíckej školy v Starej Turej. Dôležitou osobou bol pokladník. Školská stolica mala i ďalších členov a bola vždy volená farníkmi, ktorí platili cirkevnú daň.

V roku 1905, keď bola škola už stará a učebňa nevyhovujúca, školská stolica sa rozhodla, že postaví u Búzikov novú školu (ministerstvom to už bolo schválené v roku 1903), dokonca obec už dala na ňu 135 ks dreva. Školský inšpektor naliehal, aby sa nová škola začala stavať, nebol však dostatok peňazí, a tak sa začiatkom r. 1906 škôl. stolica rozhodla, že sa škola dôkladne opraví, postavia sa dve nové steny na zväčšenie učebne, dajú sa nové dvere a okná. Tieto úpravy sa určite uskutočnili, lebo ďalšie roky sa v zápisniciach škôl. stolice neobjavovali ďalšie problémy s touto budovou, iba problémy v súvislosti s voľbou nových učiteľov. Veľakrát sa totiž na súbeh nikto neprihlásil, alebo nebol kvalifikovaný. Najdlhšie tam učil učiteľ Jozef Vallo od r. 1893 do r. 1907a potom striedavo od r. 1921 do r. 1929. Na začiatku 20. storočia tu učili ešte títo učители:

Šándor Štokor (1907), Ferenc Námer a Imrich Ružička (1912), Emil Reis (1913), Mária Malló (1914), Gabriela Marková (1919), Hedviga Poláková (1920), Mária Tekušová a Emília Sameková (1922), Amália Markovičová (1928) a Jozefína Kováčiková (1929-1930).

Po vzniku republiky začali platiť aj nové školské zákony a predpisy. Z roku 1925 je zápis o tom, že školský inšpektor požaduje zakúpiť predpísané školské pomôcky. Aj keď cirkev zápasila s finančnými problémami, nariadeniu vlády vyhovel a pomôcky kúpila. V tomto roku začínajú podľa zápisnice problémy so zadným múrom školy, ktorý kvôli podmokaniu začal padať. V roku 1929 šk. stolica odhlasovala podporu chudobným žiakom a zakúpila učebné pomôcky a navrhla tieto deti obdarovať na Vianoce šatstvom.

V zápisnici z 10.6.1931 sa uvádza, že škol. inšpektor urobil obhliadku školy a uvádza tieto nedostatky: lavice nevyhovujú svojim typom, školská tabuľa je malá, chýba skriňa pre učebné pomôcky, nie je založená školská knižnica, záchody sú nedostačujúce, na škole chýba nápis so štátnym znakom a zadný múr je vlhký. Školská stolica sľubuje, že sa postará o nápravu. V roku 1935 šk. stolica zistila, že veľa detí nemá učebné pomôcky a žiada, aby vypomohla i obec. V r. 1936 zakúpila 15 ks čítaniek pre chudobných žiakov. V tridsiatych rokoch učili v škole títo učители: Štefan Kréni (1931-1943) a Jozef Nekarda, Július Jurkovič (1932- 1939), Emília Truhlíková (1934- ručné práce), Ludmila Poláková (1938), Augustín Vagač (1939- 1943). Do skončenia vojny tam ešte učili Hařková (1934-1944) a Čongrády (1944-1945).

V roku 1942 nahrádza školskú stolicu nariadením ministerstva školský výbor. Člen školského výboru v tomto roku upozorňuje, že školská studňa U Búzikov má nevyhovujúci kryt, čo je nebezpečné, a tiež oplatenie potrebuje náležitú opravu.

Od 1.1.1941 platí i cirkevných učiteľov štát. Dňa 6.9.1944 boli všetky cirkevné školy poštátnené. I škola U Búzikov.

Moja spolužiačka a priateľka Mgr. Terézia Tomanová, rod. Vráblová, z Čadce, navštevovala školu U Búzikov. Poprosila som ju o informácie. Napísala mi toto:

„Neviem, kedy bola založená škola U Búzikov, ale určite už v 19. storočí, lebo chodil do nej môj otec, ktorý sa narodil v roku 1898 a jeho starší súrodenci. Bola to rímskokatolícka škola, do ktorej chodili žiaci nielen z blízkeho okolia ale i z hornej časti lubinských kopaníc - U Kováčov i zo Salašov. Sestra Nelka spomínala, že cez 2. sv. vojnu sa v nej rok neučilo a žiaci boli doma. Do piateho ročníka išli žiaci do školy v Súši. Ja som nastúpila do 1. ročníka v šk. roku 1955/56. V triede sa učili žiaci 1.-5. ročníka, počet žiakov sa pohyboval medzi 30 až 40. Nás bolo v 1.ročníku 6 prvákov. Pred mojim nástupom do školy tu dlhšie učil Juraj Kukla, ktorý aj s rodinou býval v školskom byte. Po jeho odchode nastúpila učiteľka Helena Lukáčová, ktorá dochádzala z Topoleckej. S odstupom času môžem povedať, že mala najlepší prehľad o práci v jednotriednej škole. Spomínam, si ako nám v 2. triede priniesla krásne ilustrované ruské šlabikáre- bukváre (v tom období sa totiž ruština učila už v 4.a 5. triede) a my sme bez ťažkostí čítali jednoduché texty v ruskom jazyku. Bolo to tým, že keď si žiak urobil zadanú úlohu, mohol sledovať čo učiteľ vysvetľuje iným ročníkom.

Po dvoch rokoch z tunajšej školy odišla a na jej miesto nastúpil Jozef Hodúl. Zostal i s manželkou U Búzikov jeden školský rok. Obaja boli veľmi milí, mali radi deti, možno i preto, že v tom období sami ešte žiadne nemali. S nimi sa mi spája jeden veselý príbeh. Keď ste v období pred vyše päťdesia-

timi rokmi povedali "černice", tak tento pojem sa spájal s malými trpkými hruškami, z ktorých sa robil mušt, alebo ak by sa mali jesť, museli sa nechať uhníličať. Keď nás pán učiteľ na jeseň oslovil, či sú tu černice, a či by sme im nemohli trochu doniesť, nebol to pre nás žiaden problém. Zobrali sme vreca na zemiaky, černic rástlo na Lazoch dosť, nazbierali sme plné vreca a o 2-3 hodiny po vyučovaní sme ich slávnostne na tragači doviezli pánovi učiteľovi. Keď zbadal polovicu triedy pred školou s vrecom, začudovane pozeral, čo sme doviezli. My, vraj černice. Pozrel do vreca a rozosmial sa. Až vtedy sme sa dozvedeli, že pod pojmom černice sa neskrývajú divé hrušky, ale po našom „čierne maliny“. Dodnes sa pamätám, ako vytiahol papierovú trojkorunáčku a dával nám ju za našu ochotu. Ani neviem, či sme si ju vzali, a čo on s vrecom „černic“urobil.

Na jeho miesto nastúpil učiteľ Anton Brunovský. Bol to rodák z Modry, čo sa odrážalo na jeho povahe- osobnosti. Bol to učiteľ, ale ten hore sa asi riadne sekol pri výbere jeho povolania, to však nebolo na škodu škole U

Búzikov. Jeho životom bolo divadlo, spev, folklór. Doteraz neviem akým spôsobom sme sa naučili potrebné učivo, ale v živej pamäti mám dni strávené v škole pri náviku divadelných predstavení, tančekov, spevu, miešani farieb na maľovanie kulis a šití kostýmov. Pre túto činnosť dokázal nadchnúť nielen žiakov, ale aj dospelých ľudí. V triede, v ktorej sa prv učilo aj vyše 60 žiakov, v tomto období nás bolo o polovicu menej, sa postavilo veľké javisko. Zaberalo tretinu triedy. Ľudia nám zadarmo dali drevo, dosky, poskladali sa i na prekrásnu modrú brokátovú oponu. A to bol začiatok náviku divadla s dospelými vo veku od 16 do 60 rokov. Nacvičil s nami drámu J. G. Tajovského Nový život. Jeho režisérské schopnosti boli úžasné. Pod jeho vedením podávali „herci“ veľmi presvedčivé výkony. Spomínam si na premiéru tejto divadelnej hry. Preplnená trieda divákov slzila nad nešťastnými osudmi ľudí. Nevďačný zať bodol richtára (svojho svokra) nožom. Richtára hral môj 58-ročný uječek. Do napätého ticha sa zrazu z prvého radu ozval srdcervúci výkrik. Môj asi 4-ročný bratranec reval: „Ty sviňa, nezabíjaj mi môjho uječek!“ Z tragédie sa naraz stala komédia a herci mali čo robiť, aby s užialenými tvármi dohrali divadelné predstavenie. Po dvoch rokoch učiteľská cesta A. Brunovského školy U Búzikov skončila. A tí, čo ho poznali, spomínajú na neho s úsmevom. Po jeho odchode vlastne uplynulo aj mojich 5 rokov v tejto škole. Učilo sa v nej ešte 1 rok, učiteľkou bola pani Oľga Šimovičová. Potom pre znižujúci sa počet žiakov bola škola v roku 1962 zrušená. Žiaci z Lazov prešli do dvojtriednej školy do Súša, od Búzikov a z Gašovej do Topoleckej. Zníženie počtu detí bolo spôsobené tým, že mladí ľudia odchádzali z týchto krásnych, ale odľahých miest do Starej Turej, alebo sa usadili v iných mestách. Zostali tu iba starší ľudia a v súčasnosti tu z pôvodných obyvateľov vo všetkých uvedených lokalitách žijú asi tri rodiny potomkov pôvodných obyvateľov. Niektorí odsťahovalci, využívajú rodné domy ako vikendové, ale prevažná väčšina domov bola predaná mimoturianskym záujemcom. Takýto osud postihol i budovu školy U Búzikov. Po jej zrušení bola nejaký čas prázdna, potom ju odkúpil môj ujo Štefan Kršák. Po ich smrti, nakoľko boli bezdetní, zdedili školu príbuzní, ktorí ju predali jej terajšiemu majiteľovi. Služi mu ku cti, že školu a jej areál veľmi pekne zrekonoval a tak nepodľahla skaze, ako mnohé z takýchto stavieb. Vždy keď sa vraciam domov, neodpusťm si takmer každodennú prechádzku okolo nej.

Som učiteľka, ale vždy s úžasom premýšľam o tom, akým zázrakom dokázali učители v jednej triede s rôznymi ročníkmi naučiť všetko potrebné učivo, aby mohli žiaci pokračovať v učení v 6. roč. plnoorganizovanej školy. Muselo v nich byť kus učiteľského majstrovstva. “

Tolko od Mgr. Terky Tomanovej, rod. Vráblovej, pôvodnej obyvateľky Lazov. Moja priateľka Terka mi poskytla nielen cenné informácie, ale zapožičala i staré maďarské žiacke knižky a vysvedčenia z tejto školy a cenné fotografie.

Na záver ešte dodám, že v škole U Búzikov po vojne okrem spomínaných učiteľov Heleny Lukáčovej, Antona Brunovského, Jozefa Hodúja, Oľgy Šimovičovej učili i p. uč. Vrkočová z lubinských kopaníc (r. 1948) a Mária Lukáčová, rod. Lányová (r. 1946).

Ing. Eva Tomisová, foto z archívu autorky a p. Škriekovej

PRAMENE: Archív Rímskokatolíckeho farského úradu, Kronika Starej Turej, Spomienky Mgr. Terézie Tomanovej z Čadce, Archív Mgr. Vilmy Truhlíkovej, Článok „Od kedysi po dnešok“ od Heleny Lukáčovej - Staroturianský spravodajca

Z činnosti ZO SZPB

Dňa 6.11.2009 sa v zasadačke MsÚ Stará Tura uskutočnila členská schôdza ZO Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov /SZPB/ v Starej Turej. Okrem iného predsedníčka Elena Kovárová povedala: Naša organizácia vykazuje hlavne činnosť pri spomienkových akciách pripomenutím si výročia SNP, ukončenie II. Svetovej vojny, boje na Dukle a podobne. Nositeľom týchto akcií je naše mesto. Na každú akciu sme prizvaní, ako sú výročia: tragédie našich kopaníc Nárcie a Hlavina, padlých partizánov v Cetune, rumunských vojakov padlých pri oslobodzovaní Starej Turej. Celkove však môžeme hodnotiť, že naše mesto Stará Turá za celé obdobie od Povstania a ukončenia II. svetovej vojny po súčasnosť venuje

dílnym, každoročným, celomestským podujatím.

V súčasnosti po prijatí dvoch nových členov má SZPB v Starej Turej 44 členov. Určite by organizácia pri-

jala ďalších členov i z radov detí a vnukov príslušníkov odboja. Taktiež i sympatizantov SZPB.

Pri príležitosti 65. výročia SNP od ÚV KSS boli z rúk predsedu OV KSS Nové Mesto nad/Váhom a podpred-

sedu SZPB v Starej Turej Ing. Vladislava Mikláša odovzdané pamätne plakety osadám Nárcie a Hlavina. Zároveň pamätne medaile prevzali JUDr. Marcel Gažík, Samuel Zemanovič, Ing. Dušan Hrnčířik a Elena Kovárová.

Pamätne listy udeľené Oblastným výborom SZPB v Novom Meste n. V. odovzdala primátorka mesta Stará Turá Ing.

Anna Halinárová, ktoré prevzali: Božena Bunciaková, JUDr. Marcel Gažík, Emília Gregorová, Elena Kovárová, Emília Kubišová, Anna Sameková, Anna Volárová, Emília Valenčíková a Gustav Stacho.

Viliam Solovič

Foto: Ladislav Grambal

KTOSI MAL SMOLU

(1. pokrač.)

Týmto titulom som nazval článok o Eleonóre Hlubočkej (25.5.1913 – 23.11.1945), hrdinovi československého protifašistického odboja v augustovom čísle nášho časopisu na str. 3. Ani v nasledujúcich príspevkoch septembrového, októbrového, ba ani novembrového časopisu nebola naň zaznamenaná žiadna odozva. Domnieval som sa, že sa predsa len niekto nájde, kto by mal do tejto veci čo povedať, kto by v tomto probléme mal konať! Nevieťm a nevieme čo si máme myslieť? Opo- menutie, flegmatizmus, ignorácia?

Vieme ale, že táto mladá žena vo veku 32 rokov, v najkrajšom rozkvetení svojich síl a svojej krásy „...isto ešte nechcela tam, kam išli jej predkovia, isto ešte sa nechcela uberať onou cestou ticha, kade putuje slnko, aby našlo svoju najvyššiu pravdu. Isto ešte nechcela ísť tam, kde ju očakávajú. Isto ešte nechcela, aby prišiel čas, aby spievala flautou mlčania, keď smrť sa očisťuje piesňou“, čiastočne pre tento prípad som si dovolil parafrázovať básnika Rabíndranátha Thákura!

Gustáv Rumánek

Informácia

Manželia Elena a Gustáv Rumánkovci si dovoľujú upozorniť, že ich knihy s témami o histórii Starej Turej, sú v predaji v Knihe v Dome služieb a v INFOTUR- e na rohu budovy obchodného domu BILLA.

Pokoj v duši

Nová doba priniesla ekonomické i spoločenské zmeny. Z kopaničiarov sa stali družstevníci, mladí sa sťahovali do mesta, vznikla nová spoločenská skupina, takzvaní „špajzári“. V sobotu prichádzali k rodičom na kopanice, naládovali do auta, čo sa dalo a v nedelu po dobrom obede sa vracali do svojich paneláčikov.

Strýko Štefan a tetka Kača tiež už žili po novom, aj keď na družstvo nechodili, ani za živý svet! Dostávali dôchodky, mali svoje záhumienky, tam sa čičrali celé dni. V každom chlieviku grútilo prasiatko, aby aj tí naši v mesce mali na Vánoce kubásku do kapusty. Po dvore behali sliepky, znášali vajcia pre domácných i pre špajzárov. Zdalo sa, že je všetko tak, ako má byť. Na susedských dvoroch panoval pokoj, rušný len kikirikaním kohútov a kotkodákaním sliepok, keď oznamovali, že v hniezde pribudlo biele či hnedasté vajce.

Keď na Štefana zastali pred strýkovým domom dva nablýskané autiaky, tetka Kača to hneď zmerkovala a len tak pre seba okomentovala situáciu. „Gratulaté z mesta sú už tu...fíha, šak tí zežerú celé prasa“, prestarávali sa tetka, keď z áut vystúpilo osem či deväť osôb. Boli to strýkove deti a vnúčatá. Tetka sa od tej chvíle nevedeli ničoho chytiť, nikde nemali stánia.

„Nuž čo, poručenopánubohu idem, šak ma hádam nevyhodzá“. Opásali si čistý fertoch, pod fertoch šuchli fľašku slivovice, čo napáliť ešte nebohý Juro. Chudák, umrel ani ju nestačil vypiť. Podaruje ju Štefanovi, však ju páliť spolu. Hádám ju nezapatroší do hrtana hentým...

V susedovej prednej izbe bolo plno a bolo veselo. Veď sú Vianoce a otec Štefan má meniny. Stôl bol kopcom naložený – klobáskami, koláčmi a fľašami.

Tetku Kaču privítali ako sa patrí, ani nie ako susedu, ale ako „milú rodzinku“.

„Ščefanko, tak ci aj já vinšujem k temu tvojému ménnu dobrého zdravjá a ščascá, nech ta Pán Boh živí a tu máš ešče památku na mojého neboho Jura, šak to je z tej, čo ste ešče naposledy spolu páliili.“

Strýko vzali podávanú fľašku, potriasli ňou, aby sa na slivovicu urobila retiazka a drsnou dlaňou pohladil hladké sklo.

„Dakujem ci, Kačko, nech je Jurovi zem lachká. Šak keby nás nebola nejaká svina udala šandárom, mohli sme páliť aj naďalej, ale čo keď nám zebrali vercajch...a ešče k temu aj Juro sa pobral ze sveta“, dodal potichu. „No vypijeme si na jeho památku a na moje méno“.

Uveličenú tetku posadili medzi seba, pohostili, poštrngali si a spomínali. Spomínali, ako bolo, keď ešte obidve rodiny gazdovali, ako ich potom agitátori mordovali a úrady naháňali.

„Ách, a nakoniec som o šeko prišla, nemám nič, len strechu nad hlavu“, zalomili rukami tetka a rožkom fertocha si utrelí suché oči. „A vieš, čo já hovorím, Kačko? Škoda, že nám tí majetky nezabrali tí kmíni aspoň o desať rokov prveč. Nemohli sme sa tak zedrat v robote. Šak ani ščilejky nám nič nechyba. A strecha nad hlavu je dobrá vec, aby si vedzela.“

„Máš pravdu, Ščefane, je tak. No rada som vás šeckých vidzela, idem, aby mi doma nevyhaslo v šporhelte, lebo by som do rána zmrzla“. Tetku vypravdali až na dvor, ba sused jej zasvietil, aby videla až na vlastné dvere. Keď sa vrátili do izby k rodine, povedal: „Vidzíte, keď nemáme majetky, o keré by sme sa súdzili, budeme aj s tetku Kaču zas rodzina. A dobre aj tak.“

Alžbeta Cibulková

Spomienka na Jozefa Psotku

Dňa 17.10.2009 sme mali možnosť zhladnúť na STV 2 smutný dokument o víťazstve nad Mont Everestom. Chcel by som doplniť pohľad na pána Ing. Jozefa Psotku, veľkú osobnosť československej športovej histórie ešte z jedného uhla, pretože čím väčšia osobnosť, tým viac je uholov, z ktorých možno na ňu nakuknúť.

Stretli sme sa ako spolužiaci v roku 1954. V tom čase z Košíc do Bratislavy bolo pre obyčajného študenta ďaleko. Boli sme si blízki, lebo jeho stará, nemecko-maďarsko-slovenská teta sa pravidelne stretala s mojou starou, nemecko-maďarsko-slovenskou Katinénikou na Maxonovej 9 na nedeľňajšom popoludňajšom čaji, kde spomínali na svoju mladosť. V tom čase už generácia mnohojazyčných občanov slovenských miest, ako boli starí Košičania alebo starí Prešpuráci, bola na vyhynutí. Dnes táto časť Košíc už neexistuje.

Mal som rešpekt pred Juzekovými lezeckými schopnosťami, ambíciami, úžasnou vôľou a skromnosťou. V škole o ňom v tom čase dohromady nikto nevedel, snáď iba to, že má vášeň a nepochopiteľným spôsobom spája lezenie a štúdium. Bolo na to treba hodne sily a vytrvalosti. Lezenie, to bol žráč času a energie, ale on bol nezmar. Počas štúdia ho bolo možné často stretnúť vo Vysokých Tatrách.

Nebol obľúbený u našich vojenských veliteľov. Z prvých ôsmich semestrov vysokoškolského štúdia bol jeden deň v týždni určený vojenskej príprave, ktorú viedla vojenská katedra na čele s generálom. Jožko bol jednak skromnou, veľkou osobnosťou a vojaci nemali radi, keď niekto vytýčal z radu, jednak svoju železnú disciplínu využíval na nevojenské účely. To veľmi pripomínalo vtedajšie antiheslá, ako: kto neciká s nami, ciká proti nám. Boli päťdesiate roky a vzťahy k našim vojenským učiteľom sme my, študenti, museli udržiavať s maximálnou opatnosťou a ohľaduplnosťou. Veď ako sme mali reagovať my, čo sme sa snažili porozumieť elektrotechnike, keď na vojenskej prednáške o elektrických strojoch, používaných v armáde, nám prednášajúci vysvetlil, že výkon elektromotora je závislý na účinníku $\cos \phi$, ktorý sa bežne používa od jedného do troj. (Takýchto autentických výrokov sme počas štúdia nazbieľali okolo tridsať.) A keď sa kolega ozval, že kosínus hocíjakého uhla nemôže byť väčší ako jedna, tak prednášajúci čatár z povolania (zanedlho povýšený na podporučík) vyhlásil, že súdruh sa mýli, lebo za Veľkej vlasteneckej vojny sa používal kosínus tri až päť. A v tejto atmosfére povedal Juzek, že je užitočnejšie, aby liezol po skalách než aby počúval takéto nezmysly.

Pochopenie však nemal ani u kádrovníka. To bola v tom čase veľmi vplyvná funkcia na fakulte, niečo ako malý minister vnútra na pracovisku, zodpovedný za čistotu kádrov. Zistil alebo skôr, prišli mu povedať, že Psootka sa nevhodne oblieka a nemožno vylúčiť, že tým demonštruje obdiv k západnému spôsobu života. To bola vážna otázka zotrvania či nezotrvania na škole, lebo už nosenie pásikových ponožiek bolo nebezpečným spoločenským javom. Jednalo sa totiž o to, že ako horolezec si musel otužovať organizmus aj v miernom bratislavskom počasí a chodil v zime po meste iba v košeli s krátkymi rukávami. A

tak si ho kádrovník volal na výhrážne pohovory.

Po skončení štúdia ostal pracovať na fakulte. V tom čase sa už zúčastňoval veľkých výprav. Nebolo jednoduché zladíť jeho dlhodobé absencie s pracovnými povinnosťami, ale vďaka pochopeniu kolegov to nakoniec vždy nejakou vyšlo.

Trvalým problémom boli financie. Napriek tomu, že tento horolezec bol, a ako všetci horolezci sú, výrazne skromným človekom, peniaze na výpravy bolo treba. Jednou z foriem, ako ich získať boli besedy s neistým efektom dobrovoľného vstupného.

V sedemdesiatych rokoch som pracoval na jednom odbornom učilišti. Pozval som ho, pravdepodobne to bolo v roku 1976, nech uční spoznajú veľkého športovca. Prišiel nezištne, ešte na to i doplatil. Premietol diapozitívy, pobesedoval, odkryl tajomstvá úspechov a neúspechov. Ospravedlnil sa, že o Makalu nehovorí. Tragédie sú daňou, o jej výške sa ťažko rozpráva. Nemali sme v budove ústredné kúrenie, kúrili sme v kachliach a on si popáliil laker na vetrovke – pamiatke z Kábulu. Teraz ma to mrzí. Jediným ziskom z tej výpravy na moje vtedajšie pracovisko bol štamperlík Slovnacu. Druhý už nechcel. Získal takú skúsenosť, že ten má už dôsledok na zníženie kondičky.

Naša verejnosť ho začala spoznávať až po veľkých československých výpravách na osemtisícovky. Aj keď ho nezadarili do vrcholového družstva, všetci ho hodnotili ako robotníka, čo odviezol prácu aj pre druhých. Generácia jeho spoluvezcov, spolužiakov, kolegov, odchádza čoraz rýchlejšie. Je vhodné spomenúť si na svojich blízkych ešte za ich života. Ak sme to nestihli, aj štvrtstoročie od úmrtia je na to vhodná príležitosť. Pán Ing. Jozef Psootka mal so Starou Turou dobré vzťahy a má tu stále nemálo od neho mladších priateľov a obdivovateľov. O jeho návštevách nášho mesta referoval p. Ing. Rumánek v našom periodiku vo februári roku 2006. Aj o jeho písomnom prísľube, že ak sa vráti z Himalájí (1984, kronika BSP Dvadsaťateho deviateho augusta, p. Ing. Trembáč), príde do Starej Turej na besedu. Nie je už medzi nami mnoho tých, čo pamätajú na jeho prvú (a poslednú) besedu vo vtedajšom Dome odborov niekedy v rokoch 1977 až 1979.

Nezriedka hovoríme o horolezcach, že sú posadnutí svojou vášňou. Ale veď každý, čo chce vyliezť na svoj Everest, obetuje svojej posadlosti často i viac než seba.

V tých podmienkach, keď má človek, ktorý je práve vo zvislej polohe, zemský povrch vedľa seba a nie pod sebou – povedal mi v rozhovore o svojich skúsenostiach a jemnostiach horolezectva p. Zigo – výborne spoznáva nielen toho druhého, ale aj seba. Pravda, natíska sa otázka, či prínos z toho poznania je možné ešte využiť.

Priznám sa, o parte mám svoje predstavy. Ale trpím aj strachom z výšky a nemám skúsenosti, vedomosti, ani žiadne oprávnenie, aby som mohol posudzovať správanie v hraničných podmienkach. Starí, vyslúžilí horskí vlci mi pokojne vysvetlili, že v riedkom vzduchu to môže byť aj ináč a na príčine nemusí byť práve riedka atmosféra.

-kv-

Predaj pstruhov do 10.12.2008
cena 135 Sk (4,50 euro) za 1 kg živej váhy

od 12.12.2008 predaj vianočného
kapra - do vypredania

Miroslav Blaško, Stará Turá - Hrádzny dom
Starý Dubní (I.) - tel. 0905 732 483

NADVÁHA – ide len o estetický problém?

Nie! Výskumy ukazujú, nadváha sa stala jedným z najväčších zdravotných problémov. Celosvetovo došlo doslova k epidémii obezity, ktorá sa stáva hrozbou pre zdravie ľudí celého sveta. Čísla hovoria: až vyše 70% úmrtí v Európe spôsobuje nadváha. Je zaujímavé, že ľudia s obvyčajným nachladením bežia k lekárovi, ale nadváhu sa snažia riešiť sami a pritom ...

NADVÁHA - JE NAJMÁ ZDRAVOTNÝ PROBLÉM!

Obezita je veľkým stresom pre srdce, lebo musí čerpať krv cez tukové vrstvy. Zapríčiňuje mnohé ochorenia pohybového systému a vedie aj k poruchám v oblasti psychosociálnej.

Zvyšuje riziká: cukrovky, vysokého krvného tlaku, ochorenia srdca, ciev a tráviaceho systému, porúch činnosti štítnej žľazy, rakoviny, alergie a astmy, reumatických ochorení, problémov s kĺbmi, predčasnej úmrtnosti, sociálnych a psychických problémov. Ak niekto povie, „to nič, že som tučný, len keď som zdravý!“, tak Vás musím upozorniť, nie je možné mať nadváhu a byť zdravý!

VÝCHODISKO – DIÉTA?

Je málo ľudí, ktorí počas svojho života neskúšali nejakým spôsobom znížiť svoju hmotnosť a napriek tomu stále bojujú s prebytočnými kilami. Nie je zvláštnosťou vidieť mnohých lekárov s nadváhou. Znamená to, že ani medicína si v tomto smere nevie rady. Slovo „diéta“ – dnes pozná každý človek. Asi najznámejšie sú rôzne redukčné diéty. Pri redukčných diétach, znížite prívod jedla a kalórií, tým dochádza k zníženiu prívodu mikroživín - vzniká porucha rovnováhy v tele. Objavuje sa podráždenosť, nesústredenosť, bolesti hlavy a celková únava. Jednoducho na človeku vidieť, že drží diétu! Telo trpí nedostatkom energie. Potrebujete riadnu dávku pevnej vôle, aby ste redukčnú diétu dodržali.

Ludské telo je veľmi múdry systém. Ak má pocit hladu spomalí metabolizmus, aby zachoval energiu a potrebné živiny. Začne si vytvárať zásoby tuku, pretože si myslí, že hladujete a zosilní vás had a chute. Keď prestanete držať diétu, metabolizmus je dlho spomalený a všetko čo zjete, sa pekne ukladá a príberáte ešte viac. Vzniká tzv. jo-jo efekt.

Pri diéte telo často nedostáva dostatok proteínov v strave a začne spaľovať vlastné proteíny zo svalov, lebo ich potrebuje. Dochádza k odbúraniu svaloviny, ktorá sa po ukončení diéty doplní toxikom.

Tuky v tele sú skladiskom toxických látok. Pri redukčných diétach sa spaľujú tuky a tým sa tieto látky uvoľnia a zafažujú jednotlivé orgány. Pri nedostatku tekutín, toxíny sa ukladajú v tele a často poškodia obličky. Ďalším problémom typických redukčných diét je, že znížením jedla, znížime aj dodávku nenasýtených mastných kyselín, ktoré sú dôležité pre pružnosť spojivového tkaniva a kože, dochádza k ovisnutiu pokožky a svalstva. Práve pre tieto dôvody je všeobecne považované za zdraviu škodlivé, ak dôjde k väčšiemu jahovému úbytku len formou zníženia jedla.

KOMPLEXNÝ MANAŽÉR REDUKCIE VÁHY

Dôležitý je komplexný pohľad na znížovanie váhy. Musíte zosúladiť štyri hlavné faktory: Pitný režim a výživu, Pohyb a kondíciu, Detoxikáciu organizmu (telo je potrebné zbaviť telo všetkých nahromadených toxických látok a odpadu), Vybudovanie a upravenie návykov v oblasti stravovania a pohybu. Kombinácia zdravej stravy a aktívneho pravidelného pohybu je z dlhodobého hľadiska omnoho účinnejším prostriedkom na zníženie váhy ako akákoľvek iná metóda. Výsledky štúdií ukazujú, že na dosiahnutie straty nadbytočných kilogramov nie je potrebná taká vysoká miera fyzickej aktivity, ako sa najskôr predpokladalo. Ide o spôsob a pravidelnosť pohybovej aktivity, zahrňujúcej činnosti so zvýšeným prísunom kyselika počas dlhšieho obdobia miernej intenzity.

CHUDNUTIE V SKUPINE ALEBO INDIVIDUÁLNE?

Individuálny prístup predstavuje možné riešenie, ktoré si vyžaduje silnú osobnosť a najmä mať pevnú vôľu „vydržať“. Veľmi dôležité je mať aj podporu v rodine, aby aj ostatní podporovali Vaše rozhodnutie „schudnúť“.

Jednoduchšie a účinnejšie je „chudnutie v skupine“, kde sa ľudia spolu stretávajú, spoločne cvičia a komunikujú pod odborným dohľadom cvičiteľov a odborníkov na výživu. **A. M.**

Záhradkárskе okienko

Tohtoročný nečakane mokrý november viacerým záhradkárom narušil jesenné práce, no následným svojím oteplením pomohol dorýľovať záhrady a umožnil i zasadiť zimný cesnak...

V tomto období pri teplote nad 10° C stihneme po opade lístia ešte posledný postrek na broskyniach. Na preventívny postrek proti jarnej kučeravosti sa osvedčila Sulka .

Starší záhradkári občas postrekujú všetky staršie stromy v tomto období i namiešaným postrekom - roztokom močoviny. Od jeho účinkov sa očakáva nielen prihnojenie, ale i dezinfekcia kôry, odstránenie machu, nežiaducich živočíchov v kôre na kmeni a starších konároch.

Po zryľovaní záhonov sa v kyslých pôdach na neutralizáciu odporúča aplikovať Dolomitický vápenc. Táto aplikácia sa však neodporúča v kombinácii s osťažným hnojom.

V tomto období sa môžeme prednostne venovať i súčasnému hitu kvitnúcich izbových rastlín - orchideám. Väčšina po odkvitnutí potrebuje presadiť do nového substrátu. Po nielen osobných skúsenostiach odporúčame špeciálne nahnojený substrát s väčším obsahom kôry. Predáva sa v menšom, dvojlitrovom balení, a tak je určený i pre začínajúcich pestovateľov. Na prihnojovanie sú špeciálne tekuté hnojivá a pre pohodlnejších sa objavili na trhu i tyčinkové hnojivá s jednoduchou dvojmesačnou aplikáciou. Samozrejmosťou pri pestovaní je polotieň, prísветné kvetináče a mäkká voda.

Viacerí záhradkári sa už v tomto období zaujímajú o nové semená nielen paprik, ale i rajčín.

Vieme, že skleníky už ako každý rok chystajú, ale nové odrody Vám ponúkne...

*Príjemné prežitie vianočných sviatkov a šťastný nový rok
Vám želá kolektív predajne Gazda.*

tel.: 7763485

Váš partner nielen pre záhradu

Svet sladkostí aj v Starej Turej!

Firma HELI

- sladkosti, dobroty, darčeky -

otvorila prevádzku na Ul. SNP 270/57 (Kvetinárstvo HELBA). Srdečne Vás pozývame a tešíme sa na Vašu návštevu. Kontakt: tel.: 0907 703633

O čo bola tohtoročné hribarská sezóna chudobnejšia, o to bola dlhšia. Nájsť v našom okolí v poslednej dekáde novembra ešte aj bedle a suchohríby, tak to je naozaj výnimočné.

J. Mikláš

Zverejnenie zámeru predaja majetku Mesta Stará Turá na základe žiadosti

Mesto Stará Turá podľa § 9a/ odst. 5 zákona č. 258/2009 Z.z. , ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov zverejňuje zámer odpredať priamym predajom svoj majetok.

Predmetom je odpredaj časti pozemku /cca 120 m²/ parc.č. 1570/1, ktorý je zapísaný na LV č. 1 ako zast. plocha o celkovej výmere 3424 m².

V Starej Turej, 23.11.2009

Ing. Anna Halinárová, primátorka mesta

KONCERTY - DECEMBER 2009

9. 12. 2009

o 20,00 hod.
predpredaj: 6,00 €
v deň koncertu: 6,50 €

180,76 Ska
195,82 Ska

19. 12. 2009

o 20,00 hod.

vestupné: 5,50 €
165,69 Ska

PETER LIPA

&
BAND

www.peterlipa.com

SLNIEČKO

www.purto-slniecko.sk

www.club3.sk

Gen. M. R. Štefánika 378, Stará Turá

Symbyly Vianoc

Vianočný stromček

Vianoce bez vyzdobeného stromčeka si už nevieme ani predstaviť - je to najkrajší symbol zimných sviatočných dní. Prvá zmienka o ozdobenom stromčeku sa objavila v kronike nemeckého mesta Brémy pred viac ako 500 rokmi. Legenda však hovorí, že ako prvý skrášlil vianočný stromček írsky mních Kolumbán v roku 573. Na výzdobu použil horiace fakle v tvare kríža, a takto chcel prilákať ľudí na svoje kázne, čo sa mu aj podarilo. Tri vrcholy jedle priravnal k jednotlivým božským osobám - Otcovi, Synovi a Duchu Svätému. Ľudia si ho začali dávať do domov a ozdobovať sviečkami, ktoré symbolizujú dušu Spasiteľa. *Stromček symbolizuje prítomnosť Spasiteľa.*

Adventný veniec

Tradičia adventného venca sa rozšírila z Nemecka v 19. storočí. Pravdepodobne prvý adventný veniec vyrobil nemecký evanjelický pastor Johann Heinrich Wichern v roku 1860. Bol vychovávateľom aj učiteľom na hamburskej škole. Zriadil si však útulok pre chudobné a opustené deti. Pred Vianocami sa ho deti stále vypytovali koľko dní ešte zostáva do Vianoc a vymyslel prvý adventný veniec.

Priniesol teda veľké koleso od voza, ktoré ozdobil dvadsiatimi tenšími sviečkami - symbolizovali všedné dni, a štyri sviečky, ktoré boli od ostatných viditeľne hrubšie - symbolizovali nedele. Postupne ich zapáľoval, a deti vedeli, že keď na kolese budú svietiť všetky sviečky, príde čas Vianoc, kedy za svoje dobré skutky dostanú darčeky. *Adventný veniec alebo kruh symbolizuje súdržnosť.*

Adventný kalendár

Prvý známy adventný kalendár, ktorý bol urobený ručne, je z roku 1851. Dovtedy si ľudia robili po stene len kriedové čiary za každý deň v decembri až do Štedrého dňa. Prvý tlačený kalendár vyrobil nemecký tlačiar Later Lang v roku 1908, bol však bez otváracích okienok - nazval ho Mníchovský Vianočný kalendár.

V roku 1921 však Lang vyrobil adventný kalendár aj s malými okienkami na otváranie. Okienka naplnené čokoládou však boli v predaji až v roku 1958. Takýmto adventným kalendárom sa tešia hlavne deti, ktoré si každý deň otvoria jedno okienko, z ktorého si vyťahnu nejakú tú maškrtu. *Adventný kalendár je odmenou za dobré skutky.*

Betlehem

Tradičiu betlehemov zaviedol svätý František z Assisi na Vianoce v roku 1223, keď pripravil v jaskyni v talianskom mestečku Greccia živý betlehem. Do jaskní uložil živé dieťa, vedľa stála Mária i Jozef, bol tam dokonca aj osol a vôl. Prišli aj traja mudrci Gašpar, Melichar a Baltazar, ktorí odovzdali vzácne dary - zlato, kadidlo a myrhu. Odvtedy si ľudia do domov dávajú betlehemy, či už drevené alebo papierové. Na námestiach môžeme vídať tie najväčšie - vyrezané z dreva, ale tiež aj so živými hercami. *Betlehem je symbol stredobodu nášho bytia.*

Anjeli

Tieto duchovné netelesné bytosti priniesli Márii posolstvo o príchode a narodení Ježiša Krista - Božieho syna. Anjeli rozprestierajú nad všetkými ľuďmi svoje ochranné krídla, pomáhajú im, a tiež ich chránia pred zlom. Mať v domácnosti akéhokoľvek anjela - malého, či väčšieho, skleneného, či hlineného znamená dobro pre všetkých ľudí pri štedrovečernom stole. *Anjeli sú zosobnením dobra.*

Imelo

Rastlina, ktorá je vždy zelená pripadala tajomná už naším predkom. Rastie vysoko v korunách stromov a plody imela, ktoré sa podobajú perlam, dozrievajú práve v decembri. Ľudia doteraz veria, že imelo chráni pred ohňom alebo pred zlým duchom, a že prináša veľké šťastie. Preto pobozkanie svojho partnera pod vetvičkou imela prináša trvalú lásku. Imelo však nemôže kupovať pani domu, ale musí nim byť obdarovaná - tak priniesie lásku a šťastie. *Imelo prináša do domu šťastie, trvalú lásku a zaisťuje plodnosť.*

Vianočná hviezda

Nebeský jav, o ktorom hovorí aj Biblia, privedla troch mudrcov z východu až do Betlehemu. Mudrci išli za hviezdou, ktorá im ukázala cestu až k miestu narodenia Ježiša Krista. Hviezda symbolizuje neisté úseky života každého z nás, kedy treba ísť za svojím snom, až dosiahnete svoj cieľ. *Hviezda ukazuje cestu.*

Vianočné zvyky

· Každý kto si schová šupinku zo štedrovečerného kapra do peňaženky, bude mať stále dost peňazí.

· Pred začatím večere by mal najstarší člen rodiny potrieť každému pri štedrovečernom stole čelo medom, aby bol celý rok dobrý, a orechy by mal rozházať do všetkých kútov, aby bola šťastná celá rodina

· Pri štedrovečernom stole si každý člen rodiny naprieč rozkrojí jablko. Keď má jadrovník tvar hviezdčky, znamená to šťastný rok a zdravie, keď sa objaví krížik, veští to rok problémov.

· Na slávnostný stôl sa dáva vždy jeden tanier navyše pre nečakaného hosťa. Ak si všetci z rodiny sadnú za stôl k štedrej večeri, už nemôže nikto vstať. Kto vstane, ten by pri budúcej štedrej večeri už nemusel byť. Toto sú základné symboly Vianoc, ktoré by nemali chýbať v žiadnej domácnosti.

Keď však na nejaký symbol nechtiac zabudnete, nezúfajte. Vianoce plné šťastia, pohody, lásky a Božieho požehnanja si každá domácnosť urobí vždy sama. Veď o to všetkým ide. Tak šťastné a veselé!

Zdroj: inet

Aj svetlo má svoje meno...

ORION SLOVAKIA

Tisíce svetelných ideí
Odborné poradenstvo
Inovatívny design svietidiel
Náhradné sklá a tienidlá

15%
VIANOČNÁ ZĽAVA
pre všetkých
spoluobčanov
Staréj Turej, (potreb-
ná legitimácia) pri
príležitosti našich
4.narodenín.

Platné od
Novembra 2009 –
Januára 2010

ORION SLOVAKIA
Vajnorská 97 / Odborníka
SK 83001 Bratislava
Tel.: 00421(0)444 55 204
Fax: 00421(0)444 54 044
www.orion.co.at

STAROTURIANSKY SPRAVODAJCA, mesačník obyvateľov mesta Stará Turá, ročník XVII., číslo 12 - december 2009. Vydáva mesto Stará Turá, www.staratura.sk. Adresa redakcie a inzertného oddelenia: Mestský úrad, Ul. SNP 1/2, 916 01 Stará Turá, tel. (032) 7461615, 746 1611, fax 7764276, e-mail: media@staratura.sk, msu@staratura.sk. Redakčná rada: Mgr. Ján Tomeš - predseda, (zastupca@staratura.sk), Ján Mikláš, Mgr. Anna Chmurová, Bc. Zuzana Zigová, Ing. Gustáv Rumánek, Věra Teplíčková, Jana Roháčková. Šéfredaktor: Ján Mikláš, (032) 746 1615, 0905446984, mail: media@staratura.sk. Zalomenie, tlač a distribúcia: Vydavateľstvo DELTA, Jiří Foldyna, e-mail: noviny@ismo.sk, tel. 0905259315. Vy-
chádza začiatkom každého mesiaca. Uzavierka čísla je vždy do 15. v predchádzajúcom mesiaci. Za vecnú správnosť príspevkov zodpovedajú autori. Redakcia si vyhradzuje právo prispievajú štýlisticky upravovať, zosťručňovať, prípadne i neuverejniť. Za obsah platenej inzercie a reklamy zodpovedá inzerent (objednávateľ). Zasláné rukopisy, fotografie, kresby - ak to nebolo dohodnuté inak, redakcia nevracia. Registrácia: EV 2849/08. Cena reklamy: 0,49 eura/1 cm², 0,66 eura/1 cm² (16 str). Vlastníkom tohto periodika je mesto Stará Turá. © DELTA